

CASG

memòria 2021

Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

© edició
Consorti d'Acció Social de la Garrotxa
Plaça del Palau, 8 · 17800 Olot (La Garrotxa)
Tel. 972 266 644 · casg@casg.cat · www.casg.cat

correcció
SC d'Olot-La Garrotxa

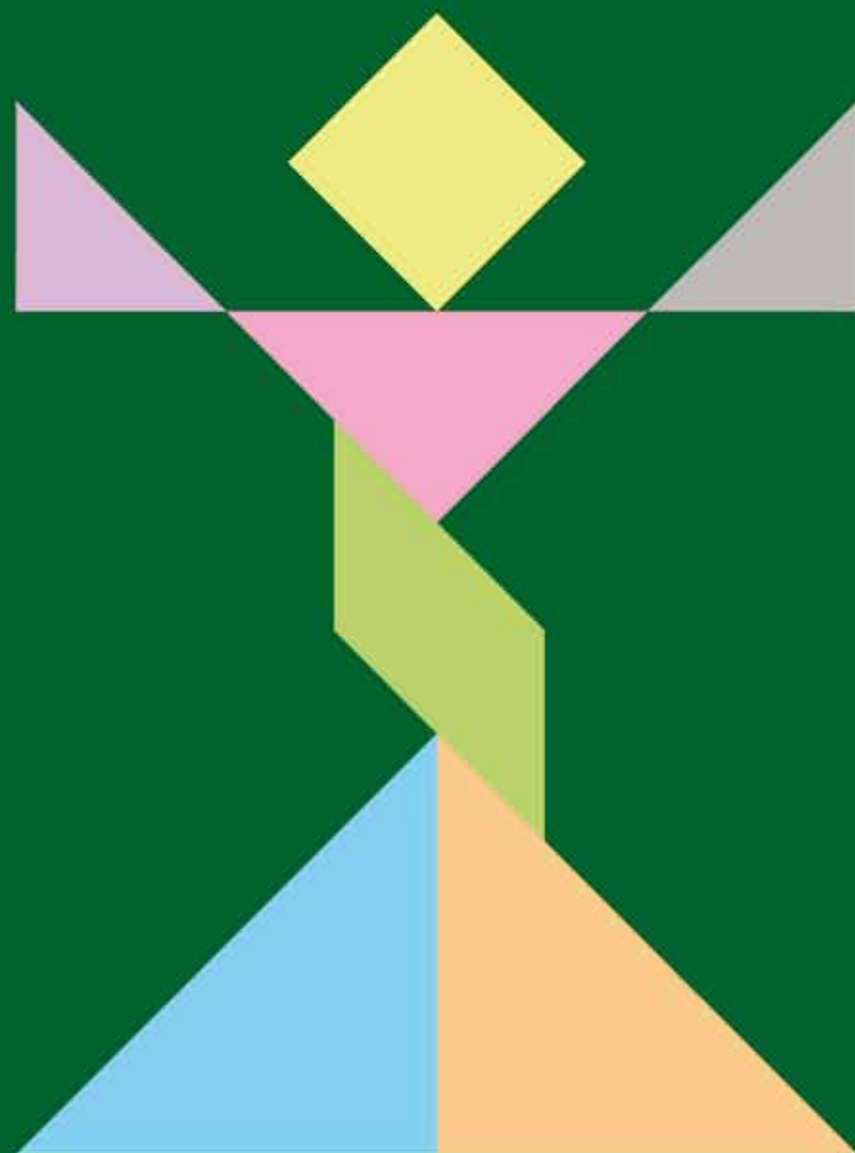
© disseny i maquetació
demaneragrafica

impressió
Gràfiques Garrotxa - Olot

Olot [La Garrotxa], abril de 2022

ÍNDEX

1. FEM MEMÒRIA	7
2. QUI SOM I COM SOM	9
La nostra missió, visió i valors	9
Els òrgans de govern	9
L'equip humà	10
El coneixement	11
Aspectes transversals	12
El treball en xarxa	14
3. EL PRESSUPOST	17
4. ELEMENTS DE L'ENTORN	19
5. ANALITZEM LA COMARCA	21
Població de la Garrotxa	21
El fenomen migratori	24
Dependència i discapacitat	24
Mercat laboral	25
Pensions	25
Renda familiar	25
6. L'ACCIÓ	27
Els serveis socials bàsics (SBAS)	27
L'acció dels serveis socials davant les necessitats d'autonomia	29
L'acció dels serveis socials davant les necessitats materials i instrumentals	36
L'acció dels serveis socials davant les necessitats relacionals familiars	45
L'acció dels serveis socials davant les necessitats relacionals comunitàries	52
7. EL 2021 EN DEU PUNTS	65

1

FEM MEMÒRIA

La memòria que us presentem recull les actuacions més rellevants que s'han dut a terme des del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa durant el 2021. Aquesta memòria és el compendi de les accions, recursos i serveis que es desenvolupen des de l'organització amb l'objectiu de millorar el benestar, promoure la igualtat d'oportunitats a tota la ciutadania de la comarca i afavorir la inclusió i cohesió social.

La memòria anual és un bon instrument per retre comptes a la ciutadania i per fer una anàlisi i avaluació del treball realitzat. La rendició de comptes ha de permetre justificar les actuacions dutes a terme i els impactes o efectes que aquestes han tingut.

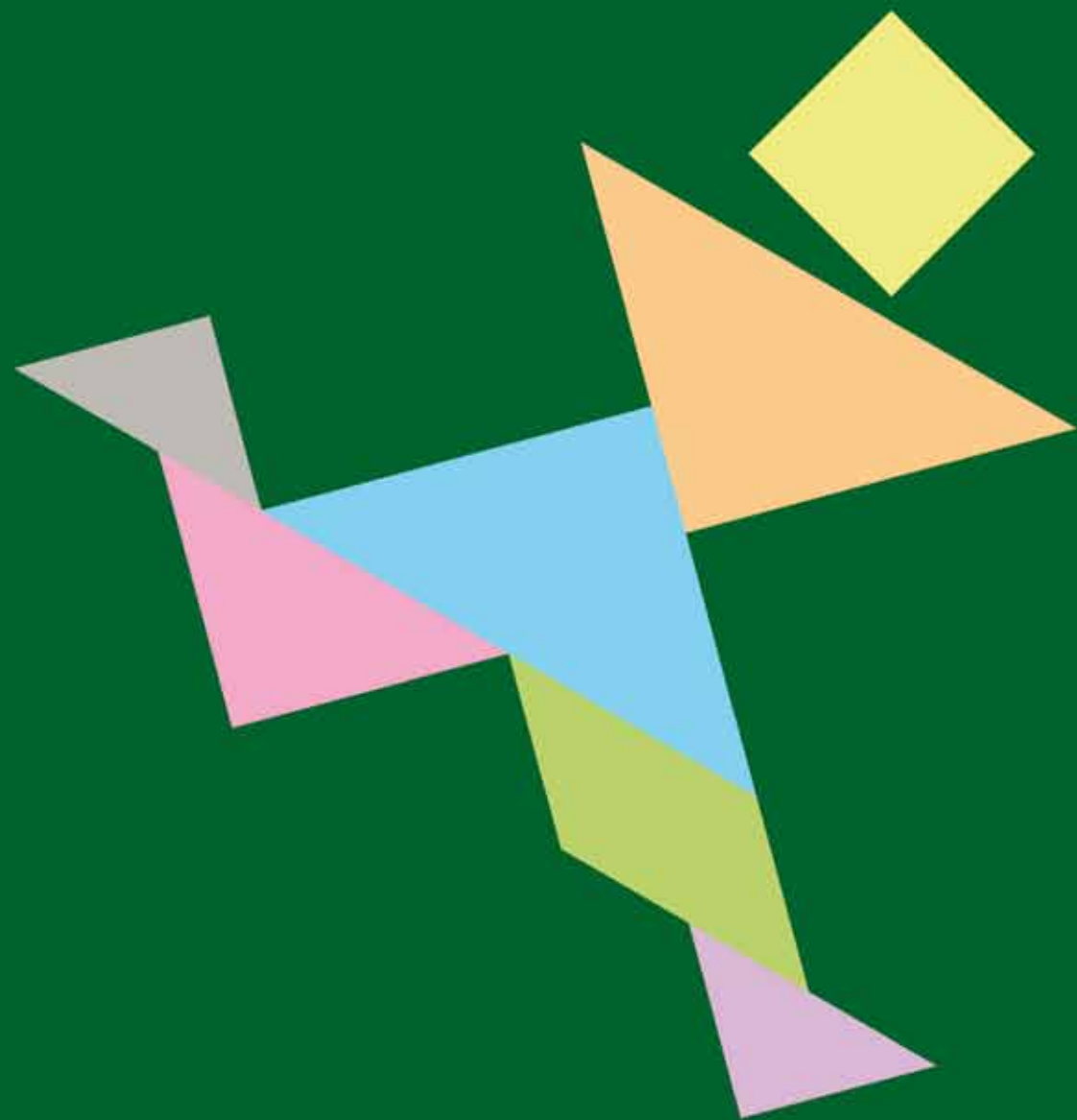
Aquest any, novament marcat per la pandèmia de la Covid 19 i pel seu impacte social i econòmic, hem vist un fort agreujament de les situacions socials més vulnerables i com han aflorat noves necessitats socials que han impactat a tots els aspectes de la vida de les persones. Però no solament la situació de la pandèmia està impactant en les persones i famílies de les nostres ciutats sinó també la situació de conflictes i guerres mundials que provoquen moviments migratoris buscant viure en pau i dignitat.

Davant de totes aquestes situacions socials, des del Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, amb el compromís dels ajuntaments i consell comarcal i la Generalitat de Catalunya, hem treballat intensament per poder donar resposta a les necessitats bàsiques, relacionals i d'autonomia de les persones de la nostra comarca, amb recursos d'ajuda, serveis i acompanyament, reforçant els vincles amb la nostra presència a la comunitat, estimulant la implicació i participació de la ciutadania. La voluntat de la nostra intervenció és situar les persones en el centre de qualsevol intervenció, empoderant-les per aconseguir el màxim d'autonomia personal, social i relacional i fer-ho teixint complicitats amb la xarxa i cooperació entre tots els agents socials del territori

A més, ho hem de fer reflexionant i avaluant les nostres actuacions per poder identificar els aspectes més rellevants i de millora.

Som conscients dels reptes i dificultats complexes que tenim a la nostra societat, però alhora també creiem que podem aconseguir una comunitat més forta, més resiliència, cohesionada i més inclusiva si continuem tots treballant amb compromís.

2

QUI SOM I COM SOM

LA NOSTRA MISSIÓ, VISIÓ I VALORS

El Consorci d'Acció Social de la Garrotxa (CASG), creat el 1997, és l'entitat pública formada per l'Ajuntament d'Olot i el Consell Comarcal de la Garrotxa que té l'encàrrec de gestionar els serveis socials a la comarca de la Garrotxa.

Missió

Entitat pública, dinàmica, innovadora i compromesa, formada per un equip de professionals que treballa bàsicament a la Garrotxa, gestionant i facilitant els serveis necessaris a les persones i a la comunitat per millorar el benestar i contribuir a la cohesió social.

Visió

Volem ser una entitat que ofereixi una atenció de qualitat, plural, oberta i flexible, i que sigui capaç d'anticipar-se als canvis socials i a les noves demandes de la població; que disposi de recursos per atendre els sectors més desfavorits i que potenciï l'autonomia de les persones i l'acompanyament en les situacions de dependència; que sigui capaç d'influir en la societat garrotxina per aconseguir la inclusió de totes les persones, especialment de les més desfavorides.

Volem ser una entitat referent en l'àmbit de l'acció social, tant a la Garrotxa com a la resta de Catalunya, innovadora i centre d'investigació, d'assessorament i de formació.

Volem que el nostre equip de professionals estigui orgullós de treballar a la nostra organització i que s'identifiquin amb els valors de la institució i amb els codis ètics de la professió.

Valors

Els principis que marquen les nostres actuacions i maneres de fer són:

- La comunicació
- La motivació
- El respecte
- El treball en equip
- El compromís
- La flexibilitat
- La coherència

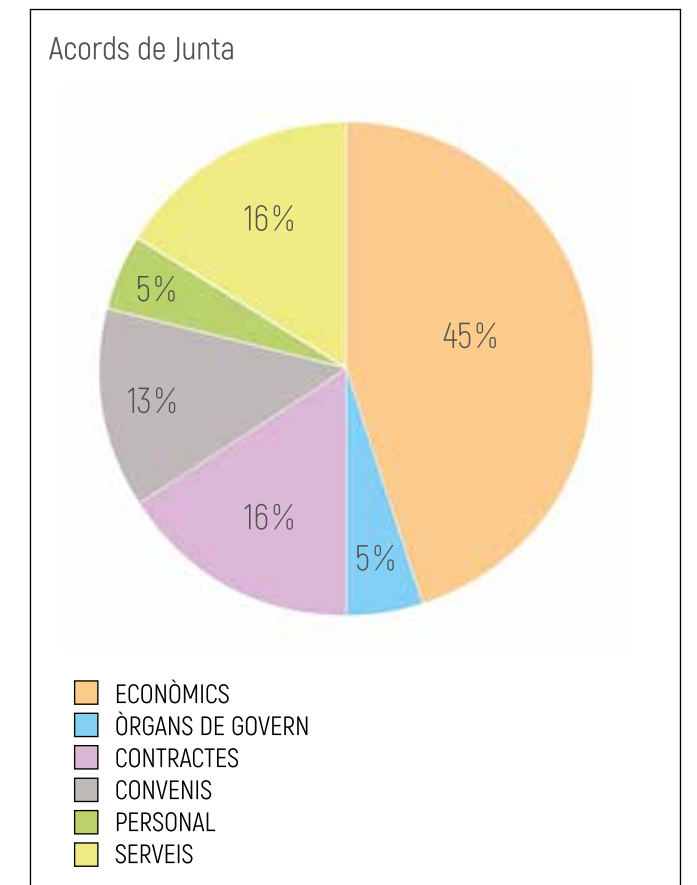
ELS ÒRGANS DE GOVERN

Els òrgans de govern del Consorci són:

- La Junta general.
- El Consell de direcció.
- El president.

Els membres de la Junta general són nomenats i substituïts lliurement per les entitats integrants del Consorci: Ajuntament d'Olot i Consell Comarcal de la Garrotxa, i es reuneix, com a mínim, cada tres mesos, tot i que l'any 2021 s'ha fet una reunió més extraordinària.

Es dona compte i es convaliden els decrets de presidència, que són de contractació de serveis [82], contractació per obres [2], contractació de subministraments [21], aprovació de convenis i encomanes de gestió [56], sol·licituds i acceptació de subvencions [4], contractes privats de lloguer [6], aspectes relacionats amb serveis [10], decrets de serveis econòmics [131] relacionats amb personal [107], i s'aproven els temes corresponents a la Junta general que aquest any han sigut de la tipologia següent:

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

L'EQUIP HUMÀ

En relació amb els professionals del Consorci, el 2021 s'ha comptat amb una plantilla de **95 professionals**.

Volem destacar que s'ha continuat amb les oposicions per tal de consolidar el nombre de places de la plantilla. A finals de l'any 2020 es van consolidar 10 places de treballador/a social i 8 places de tècnic/a comunitària, i durant l'any 2021 s'han consolidat 12 places d'administratiu/va, 1 plaça de tècnic/a informàtic/a i 12 places d'educador/a social.

Amb tot, no podem obviar que el 2021 ha estat un any encara fortament marcat per la pandèmia de la Covid19, i tot l'equip de professionals s'ha esforçat per oferir el millor servei adaptant-se al context de cada onada de la pandèmia.

Disposem d'una comissió paritària entre les direccions i gerències, i els representants dels treballadors i treballadores per fer el seguiment del conveni laboral del Consell Comar-

Pel que fa al Consell de direcció (format pel president, vicepresident, regidora d'Acció Social de l'Ajuntament d'Olot, consellera comarcal, gerent del Consell Comarcal de la Garrotxa i la directora) s'ha reunit dotze vegades aquest any. En aquestes reunions, la direcció informa de totes les gestions i actuacions fetes i es fa el seguiment dels projectes i activitats, i també es prenen les decisions per al bon desenvolupament del Consorci.

La directora del CASG també participa en diferents espais en què es demana la seva incorporació, com a directora o perquè coneix bé el sistema de serveis socials. Aquest any ha participat en:

- Consell Assessor del Campus de Cohesió i Compromís Social de la Universitat de Girona.

- COTESSBA. Consell Territorial de Serveis Socials Bàsics de Girona (4 reunions).

- Comissió permanent de Benestar Social de l'Associació Catalana de Municipis.

- Membre del Consell Assessor del Pla d'atenció integrada social i sanitària.

També hem tingut visites institucionals:

- Visita presidenta Dipsalut i gerenta.

- Visita de la presidenta de l'Institut Català de les dones.

- Hem visitat l'Ajuntament de Manresa

Plantilla del CASG per serveis, 2021

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

cal, a què estem adscrits.

En el marc de la dimensió estratègica, considerem el desenvolupament professional com un eix de treball primordial. L'acompanyament a les persones que treballen a l'organització en el seu itinerari de creixement professional és bàsic per esdevenir una organització que atén la ciutadania amb els valors esmentats anteriorment.

Espais de formació

El 2021 s'ha reprès el nombre habitual de formacions tant internes com externes, tot i que la majoria han estat en un entorn virtual. En relació amb l'any anterior, observem un augment tant del nombre de persones assistents, com de les hores invertides i el cost; unes dades que ens aproximen a les formacions del període pre-pandèmic.

- Curs de perfeccionament d'Excel. Nivell avançat.

- Curs de prestacions del sistema de protecció social.

Formacions internes

31
formacions

129,5

hores

8.376,60

euros

- Curs Com comprendre i intervenir amb nens i nenes víctimes de violència de gènere en l'entorn família.

- Seminari de drets civils i construcció social de la diversitat cultural.

- Converses amb Fernando Fantova: La visió comunitària dels serveis socials

Jornada corporativa

Re_generem-nos. Un espai de trobada de totes les professionals per construir conjuntament la cultura organitzativa. Enguany, una jornada enfocada a donar forma a com ens sentim i com regenerem el nostre compromís amb l'organització.

Espais de supervisió

Durant l'any 2021 s'han fet supervisions mensuals d'octubre a desembre, amb una durada de dues hores cadascuna, adreçades a totes les professionals de l'acollida, autonomia, promoció social, infància i famílies, comarca i atenció a la comunitat. Un espai primordial per poder acompanyar els equips en l'aplicació del nostre model d'intervenció social i comunitària.

EL CONEIXEMENT

El CASG és una entitat que aposta per l'**aprenentatge continuat**. És en l'eix estratègic del coneixement des d'on l'entitat avança en el camí de la **innovació** i el **desenvolupament**.

Des del Consorci es promociónen i es gestionen un seguit d'actuacions adreçades a generar, transmetre i difondre coneixement nou a través d'activitats de transferència, visites i intercanvis, pràcticum. Finalment, volem dir que es fa un

Formacions externes

63
persones

1.574

hores

5.724

euros

esforç per deixar sistematitzades reflexions fruit de l'experiència i l'expertesa de l'equip professional.

Col·leccions

La redacció i edició de la col·lecció monogràfica *L'ètica aplicada a la intervenció social, des del Consorci. Recull de bones pràctiques*, fruit del treball fet per l'ERESS (grup de reflexió ètica).

Visites i intercanvis

L'intercanvi i la generació de reflexió entre professionals:

- Intercanvi amb l'Ajuntament de Salt amb la finalitat de conèixer i compartir maneres de treballar.

- Visita de l'equip de Serveis Socials de la Cerdanya per conèixer la nostra organització.

- Visita del Prat de Llobregat per conèixer el model de treball.

- Intercanvi amb l'equip del projecte Sostre 360° de Girona.

- Visita del Consell Comarcal de la Selva per conèixer el Servei d'Atenció a la Comunitat i el servei d'àpats a domicili.

- Espai d'intercanvi entre els territoris que implementem el sistema d'informació-GESS i l'Ajuntament de Barcelona.

Pràcticum

El CASG, en el seu compromís en la formació de persones per a disciplines de l'acció social, un any més s'ha implicat en l'acollida i el desenvolupament d'un procés de pràctiques adequat i acordat amb cada institució educativa col·laboradora.

Durant l'any 2021 s'han signat 12 convenis de col·laboració per fer pràctiques en diversos projectes del Consorci, depenent del perfil sol·licitat. S'han acollit 12 alumnes.

ERESS, espais de reflexió ètica dels serveis socials

Enguany, des del grup ERESS hem seguit treballant els dilemes ètics i, paral·lelament, s'han organitzat jornades i sessions de debat.

- *Parlem d'ètica*, per donar a conèixer com entenem l'ètica en el CASG a les persones que s'han incorporat a la nostra organització.

- *L'ètica aplicada a la intervenció social i comunitària*, avui, amb Begoña Roman. Un seminari per ajudar-nos a reflexionar en aquests moments que a tot allò relacional li costa trobar el seu espai.

- *59'. De la xafarderia a la confidencialitat*. Un espai de reflexió grupal per tenir consciència de la sensibilitat de la informació amb què treballem i el valor de la confidencialitat.

Observatori per al Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa

El 2021, des del CASG i seguint amb la tasca de l'Observatori per al Desenvolupament Sostenible de la Garrotxa d'aproximar-se als 17 ODS (objectius per al desenvolupament sostenible), hem participat als dos plenaris convocats. En ambdós s'ha compartit coneixement amb agents del territori i també sobre altres experiències.

- Intercanvi de coneixement amb l'Observatori de salut i impacte de polítiques públiques de l'Ajuntament de Barcelona (OBSIP). L'objectiu de l'OBSIP és mostrar l'estat de la salut a la ciutat de Barcelona i les desigualtats existents entre barris i grups socials, així com l'impacte en salut de determinades polítiques dutes a terme per l'Ajuntament de Barcelona.

En paral·lel, hem participat activament en les diferents jornades i sessions de treball organitzades per al disseny i desenvolupament del procés participatiu **Fem Garrotxa**, en el marc de l'elaboració del nou pla estratègic de la Garrotxa. En aquest marc s'està fent un esforç per anar alineant els diferents indicadors amb els diferents ODS i adaptant-los a nivell local a través dels 17 ODS i els 21 ODSG (objectius per al desenvolupament sostenible de la Garrotxa) adaptats a nivell local.

Cercles de comparació intermunicipal

Un any més, des dels Cercles de Comparació Intermunicipal (projecte de la Diputació de Barcelona i que estableix un mètode de treball en l'àmbit de la prestació i gestió dels serveis municipals) s'ha continuat treballant en la mesura, la comparació i l'avaluació de resultats mitjançant un con-

junt d'indicadors comuns i l'intercanvi d'experiències entre els municipis participants. Els serveis que s'avaluen són els serveis socials bàsics, el servei d'atenció domiciliària i els centres diürns a través de diferents dimensions: encàrrec, usuari, valors, economia i entorn.

Valorem molt positivament l'oportunitat de treball que ens aporten els Cercles de Comparació, especialment en el procés d'intercanvi de metodologies i experiències derivades del treball grupal.

Ponències, articles i xerrades

Aquest any hem participat en :

- Taula rodona. *Evidència d'impacte social en l'acció comunitària*, al III Congrés Inclusió.cat.

- Sessió d'innovació social al Postgrau de gestió pública dels serveis socials.

- Xerrada d'integració social i sanitària a la Unió Catalana d'Hospitals.

ASPECTES TRANSVERSALS

Les actuacions transversals a tota la institució són actuacions de gran valor pel que fa a la **generació de sinergies i aprofitament de recursos i coneixement**. Tenen un fort caràcter intern, vetllen per la qualitat i per la millora contínua dels serveis i per implementar, en alguns casos, les lleis que ens venen donades com a Administració pública.

Igualtat de gènere

La Comissió d'Igualtat, que vetlla per tirar endavant el Pla d'igualtat intern del CASG, ha organitzat:

- "Adona't, un espai per donar a conèixer el pla a les persones que comencen noves a l'organització.

- Les cures a l'organització, un seminari impartit per Fil a l'Agulla.

Accessibilitat

La Comissió d'Accessibilitat, creada el 2016, treballa per analitzar el grau d'accessibilitat del CASG i per planificar quins canvis hi podem fer a curt i a llarg termini per tenir uns serveis al màxim d'**accessibles i respectuosos amb les diversitats**.

El mes de març de 2021, l'equip tècnic de l'Àrea d'Urbanisme i Edificació del Consell Comarcal de la Garrotxa, va realitzar un diagnòstic d'accessibilitat de la primera planta del Consorci, que és l'espai de recepció i sales per atendre les visites, basant-se en la normativa vigent

Des de la Comissió s'ha fet el seguiment de les propostes i s'han efectuat els canvis que han estat possibles, donat que molts canvis són estructurals o de via pública, i s'han sol·licitat a l'Ajuntament.

Les accions més destacades s'engloben en tres blocs:

- Facilitar l'accés a l'edifici des de l'exterior.

- Facilitar la mobilitat dins l'edifici.

- Fer més inclusiva la web del CASG.

S'han fet actuacions per facilitar la mobilitat dins l'edifici i, respecte al tercer bloc, aquest 2021 s'ha desenvolupat la web d'Entitats Garrotxa de forma inclusiva i complint tots els requeriments d'accessibilitat que marca la normativa europea.

Seguretat i salut

El Comitè de Seguretat i Salut és l'òrgan paritari i col·legiat de participació que es destina a la consulta regular i periòdica de les actuacions de l'empresa en matèria de prevenció de riscos laborals. S'ha de constituir a tots els centres de treball que tinguin una plantilla de cinquanta o més persones.

Transparència i protecció de dades

Actualització de la informació del Portal de la Transparència pel que fa al registre d'activitats de tractament i les dades del delegat de protecció de dades.

Administració electrònica

El 2021 ha estat el primer any d'utilització del Gestor d'expedients, cosa que ha propiciat diferents actuacions relacionades amb la solució d'incidències, requeriments i una auditoria. Respecte a les eines de l'Administració Oberta de Catalunya (AOC), s'ha implantat el "Portasignatures", que permet la signatura multientitat i s'ha sol·licitat la implantació de l' "e-Tram 2.0" per poder fer tràmits a través de la seu electrònica. Aquestes millores ens han de permetre tenir més control dels tràmits que oferim a través de la seu electrònica.

Gestió per processos i qualitat

Des del Consorci vetllem per la qualitat i millora dels processos interns. Actualment, aquesta gestió està molt focalitzada a la implementació i l'anàlisi de dades que s'extreuen dels diferents sistemes d'informació que tenim.

El GESS (gestor d'expedients de serveis socials) és el principal sistema d'informació social del CASG, d'on procedeixen les informacions i dades en relació amb les persones que atensem en els diferents serveis. És un gestor d'expedients compartit amb les comarques del Pla de l'Estany, el Ripollès, l'Alt Empordà i el Gironès-Salt.

La metodologia de treball per al desenvolupament de l'eina es porta a terme conjuntament amb els diferents territoris a través de grups de treball. Enguany s'hi ha incorporat un nou grup de treball amb l'objectiu d'unificar criteris d'interpretació de dades i de recull d'indicadors.

Durant l'any 2021, destaquem la feina següent:

- El desenvolupament de l'eina d'indicadors i de quadre de comandament.

- El desenvolupament i la implementació de l'eina de valoració SSM_Cat Matriu d'Autosuficiència (nova eina diagnòstica), així com la gestió de les escales.

- La compartició de dades entre Salut i Serveis Socials.

- La definició dels processos d'acollida de serveis socials.

Reclamacions i suggeriments

Durant el 2021, s'han presentat 27 queixes o reclamacions al CASG, dada que representa un 0,44% de les persones beneficiàries dels serveis socials. Els motius principals de queixa són en relació amb els serveis, prestacions i recursos, i també en relació amb el tracte rebut.

La queixa s'analitza i es treballa sempre des de direcció, però conjuntament amb la professional referent de la intervenció. La mitjana de dies que transcorre entre la queixa i la primera intervenció sol ser d'una setmana i, per atendre l'usuari, el termini màxim és de 15 dies.

Un cop resolt, s'envia una carta informativa a l'interessat i es passa al tancament i l'arxiu de la queixa.

- **Taula per a la cohesió social.** Creu Roja, Caritas, Mans per l'acció solidària, Ocupació, Habitatge, Salut, Educació i Acció Social. Amb 5 comissions de treball.

- **Pla integrat d'atenció social i sanitari PAISS de la Garrotxa.** El 2021, s'han fet al segon semestre les Unitats funcionals de salut mental d'adults.

- **Pla Estratègic Educació 360°- Àrea d'Educació.** Participació dins el marc estratègic Educació 360°, l'adhesió al qual va aprovar la ciutat d'Olot el 2019, amb l'objectiu d'oferir millors oportunitats educatives a tota la ciutadania i connectant l'educació i els aprenentatges entre el temps lectiu i no lectiu, i la diversitat d'espais educatius.

- **Participació en el projecte sobre discriminació immobiliària per raó racial a Olot,** conjuntament amb Habitatge. Aquest projecte té per objectiu definir i proposar línies de treball i accions comunes per reduir la discriminació per raó de raça en el moment de llogar o comprar un immoble.

- **Participació en la cocreació del Pla estratègic de la Garrotxa Fem Garrotxa.** El CASG ha participat activament en aquest espai tant pel que fa a l'elaboració del procés participatiu com la identificació de reptes de la comarca, per poder afrontar les solucions de manera articulada, solidària i sostenible.

- **Espai Territorial.** - Grup de treball transversal amb les direccions del Consorci de Medi Ambient, d'Educació, Joventut i Cultura, d'Empresa i Ocupació, de Turisme, d'Adrinoc, d'Espai Cràter, el gerent del Consell Comarcal de la Garrotxa i el Consorci d'Acció Social, per influir i transformar el futur de la comarca de la Garrotxa.

- **Taula d'infància.** - Té per objectiu potenciar la coordinació dels agents implicats en la promoció social de la infància i l'adolescència. Està coordinada per l'equip de pediatria i el Consorci, i en formen part: Àrea Bàsica de Salut, Centre d'Atenció a les Drogodependències-Garrotxa, Centre de Desenvolupament Infantil - CDIAP, Centre de Salut Mental Infantil- CSMIJ, Promoció de la salut - SIGMA, EAP i inspecció d'Educació, Equip Pediàtric Territorial de la Garrotxa, Cultura, Joventut, Esports, Mossos d'Esquadra, Policia Municipal, Servei de Ginecologia, Servei de Salut Pública i Serveis Socials.

Comunicació

Per poder fer difusió de les nostres actuacions, disposem de diferents canals:

- El web www.casg.cat.

- La participació activa a les xarxes socials (Facebook, Instagram i Twitter).

- Realització de 18 programes Olot t'entén, amb Ràdio Olot.

Intentem guanyar presència als mitjans locals participant en programes habituals.

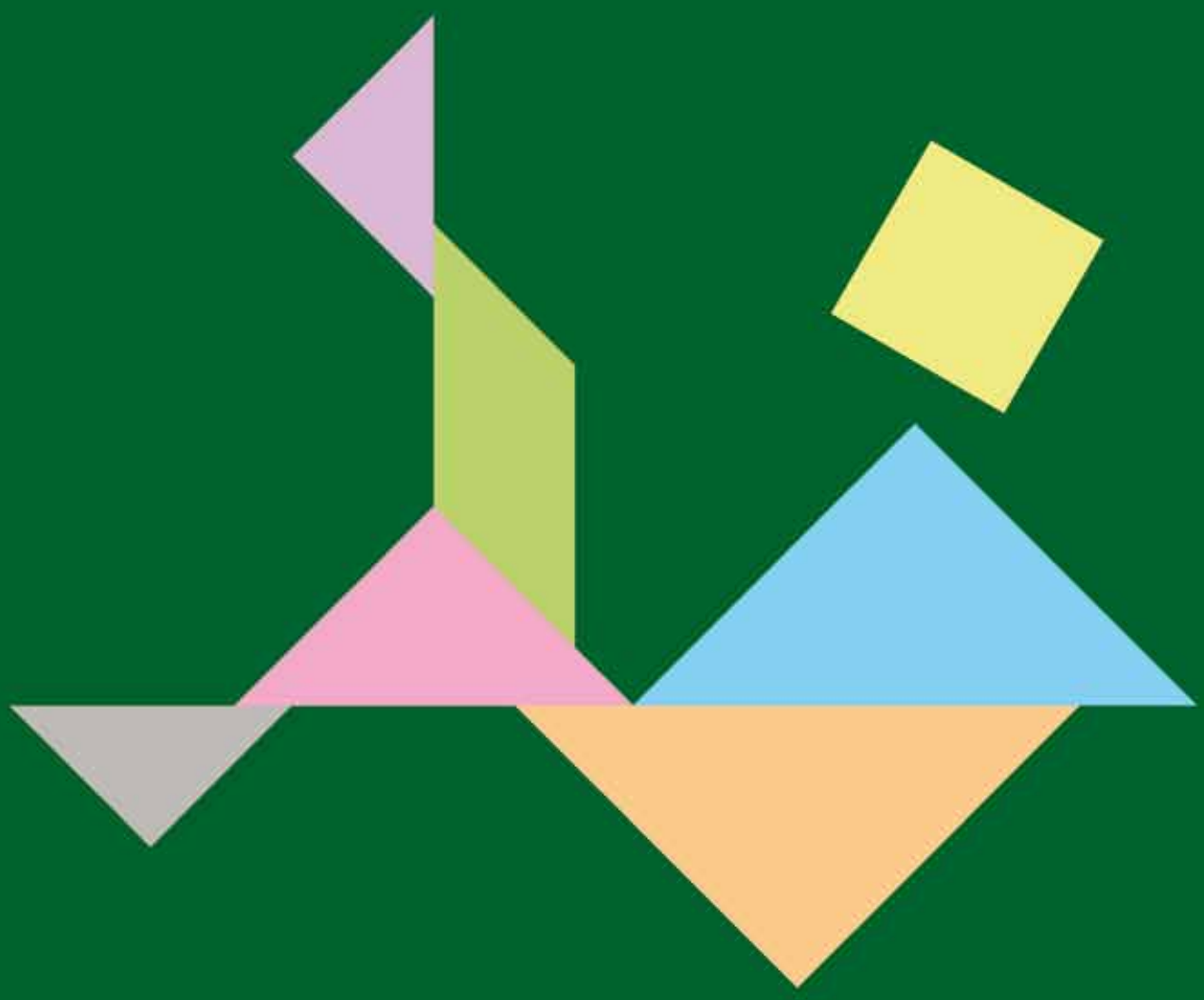
EL TREBALL EN XARXA

Un dels pilars del nostre model és el treball en xarxa. La complexitat de les situacions socials necessiten diversitat de perspectives, per això treballem conjuntament amb la resta d'agents del territori. La nostra finalitat és oferir una atenció integrada a la ciutadania.

Tot seguit presentem els espais de treball en xarxa que són transversals i al llarg d'aquest document, en els diferents apartats, podrem anar identificant altres grups en xarxa que tenen un caràcter més específic.

També, i per la situació actual de pandèmia, continuem les reunions setmanals amb Salut Pública, Epidemiologia, Atenció Primària i Salut Hospitalària per poder fer el seguiment de la COVID- 19 i gestionar la situació comarcal amb tota la informació necessària, i així poder prendre decisions adequades.

3

EL PRESSUPOST

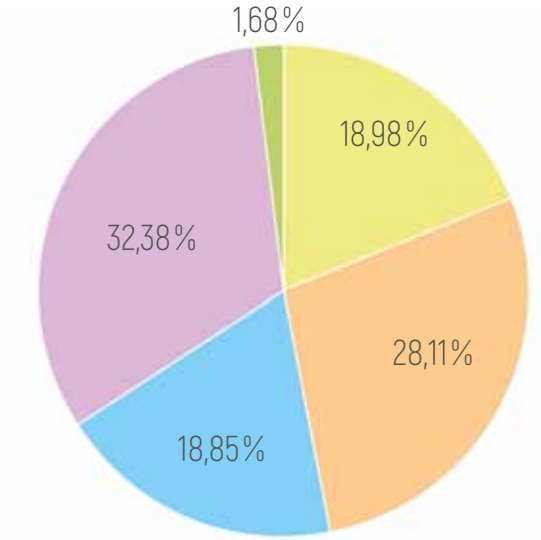
El pressupost del CASG és el pla econòmic i financer anual vinculat a l'estratègia del Consorci i que esdevé una eina clau per a la gestió pública tant per a la **planificació**, com per a la **programació**, control i seguiment. Té caràcter anual i conté les previsions d'ingressos que s'esperen obtenir i les despeses que es poden executar en l'exercici corresponent.

Detall de la liquidació del pressupost 2021

L'exercici pressupostari del 2021 del CASG inclou **10.200.275,26 euros d'ingressos**. D'aquest import, el 81,02% prové de l'Administració pública tant d'àmbit nacional com local; el 18,98 % d'ingressos de les persones usuàries dels serveis i finalment, un 0,30 % d'altres ingressos.

Les **despeses sumen 10.107.965,58 euros**. El conjunt de serveis del Consorci (bàsics, d'atenció domiciliària, valoració, especialitzats i centre de dia i residencials) aglutinen el 91,36 % del pressupost. El 5,37 % es destina a administració i el 3,27 % a despeses ordinàries.

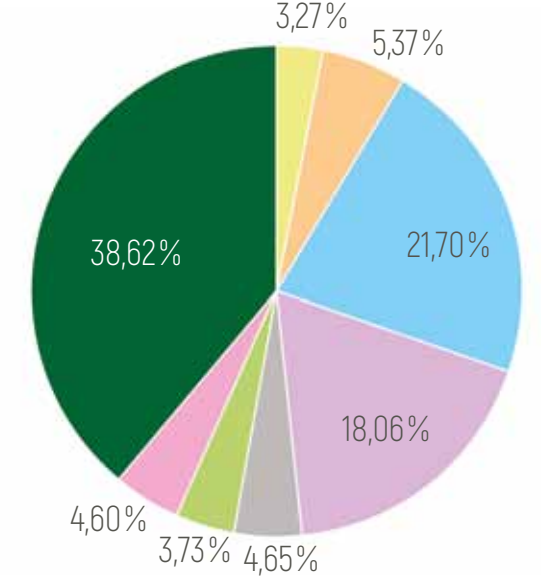
Ingressos. Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, 2021.

- PERSONES USUÀRIES
- GENERALITAT DE CATALUNYA (contracte programa)
- AJUNTAMENTS
- GENERALITAT DE CATALUNYA (serveis de valoració)
- ALTRES (Diputació de Girona, ABS, Hospital, SUMAR)

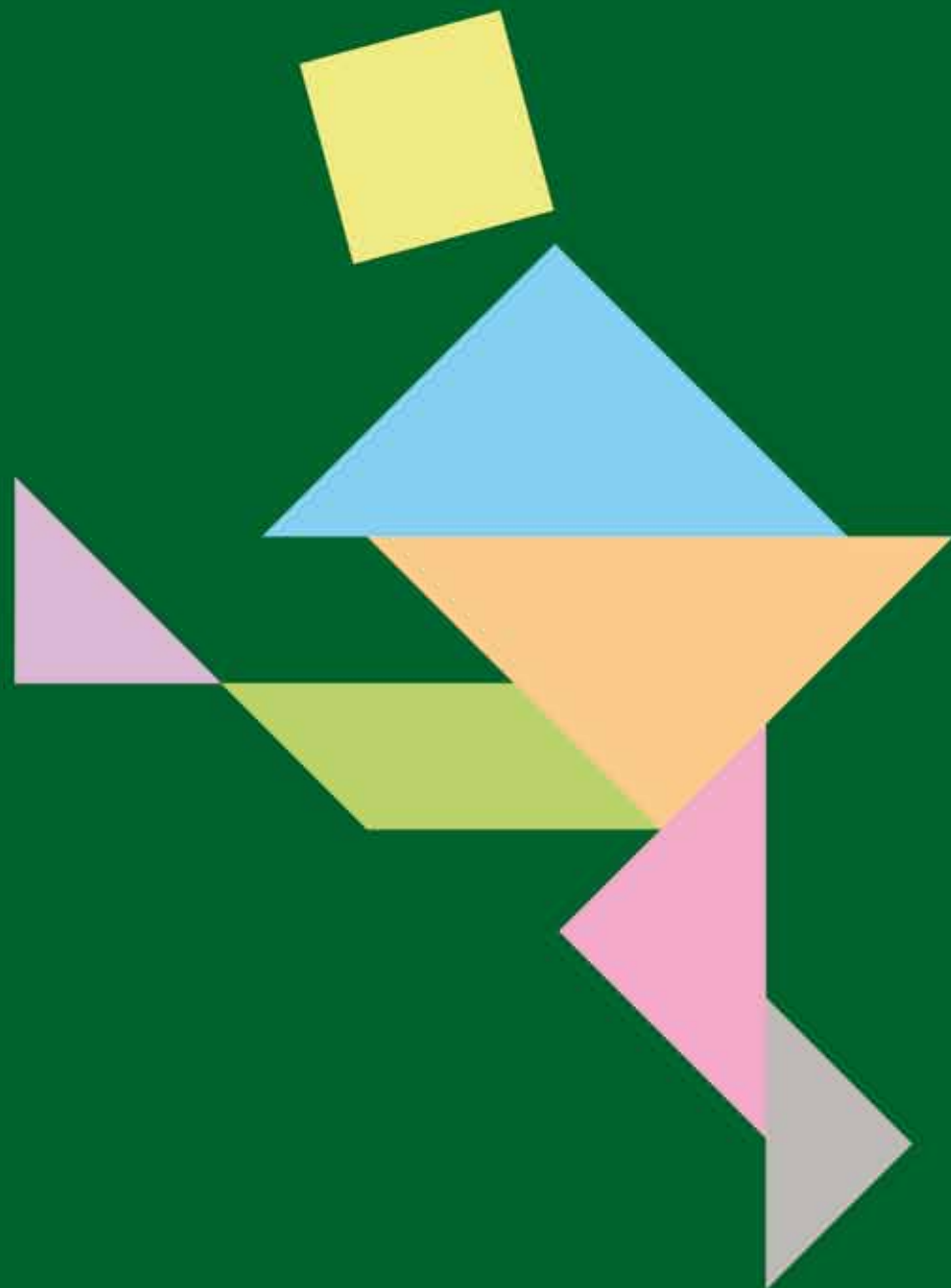
Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Despeses. Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, 2021.

- DESPESES ORDINÀRIES
- ADMINISTRACIÓ
- SERVEIS SOCIALS BÀSICS
- SERVEIS D'ATENCIÓ A L'ENTORN DOMICILIARI
- SERVEIS DE VALORACIÓ DEPENDÈNCIA I DISCAPACITAT
- SERVEIS ESPECIALITZATS
- SALUT SEXUAL I ACCIÓ COMUNITÀRIA
- SERVEIS CENTRE DE DIA I RESIDENCIALS

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

4

ELS ELEMENTS DE L'ENTORN

En aquest apartat assenyalarem algunes de les coses que passen al nostre voltant i que tenen un impacte en els nostres serveis.

A escala internacional

- La pandèmia provoca una crisi econòmica i social històrica a tot el món.
- La pandèmia ha incrementat els problemes de polarització i desinformació ja existents. Les teories de la conspiració sobre el coronavirus, la crisi sanitària, econòmica i política, han provocat protestes i violència a molts països.
- El desplegament d'una narrativa migratòria perillosa per part de la ultradreta i un discurs humanitari i social perillós que redueix la persona migrada a la categoria de "víctima" i les migracions, a la categoria de "problema".
- El Brèxit marca un canvi en referència a la llibertat de moviment de persones, serveis i capitals entre la UE i el Regne Unit, cosa que repercuteix en els ciutadans i les administracions públiques de les dues parts.
- Ús de les migracions com a eina de desestabilització política a Europa.
- Les migracions forçades han esdevingut un repte global: es continua amb la migració forçada de moltes persones provinents del Triangle Nord de l'Amèrica Central (Guatemala, Hondures i El Salvador), el Pròxim Orient i la Mediterrània.
- L'escalada de preus de l'energia a nivell mundial i la tendència a l'augment tenen un impacte directe en la inflació i el poder adquisitiu de la ciutadania.

A escala espanyola

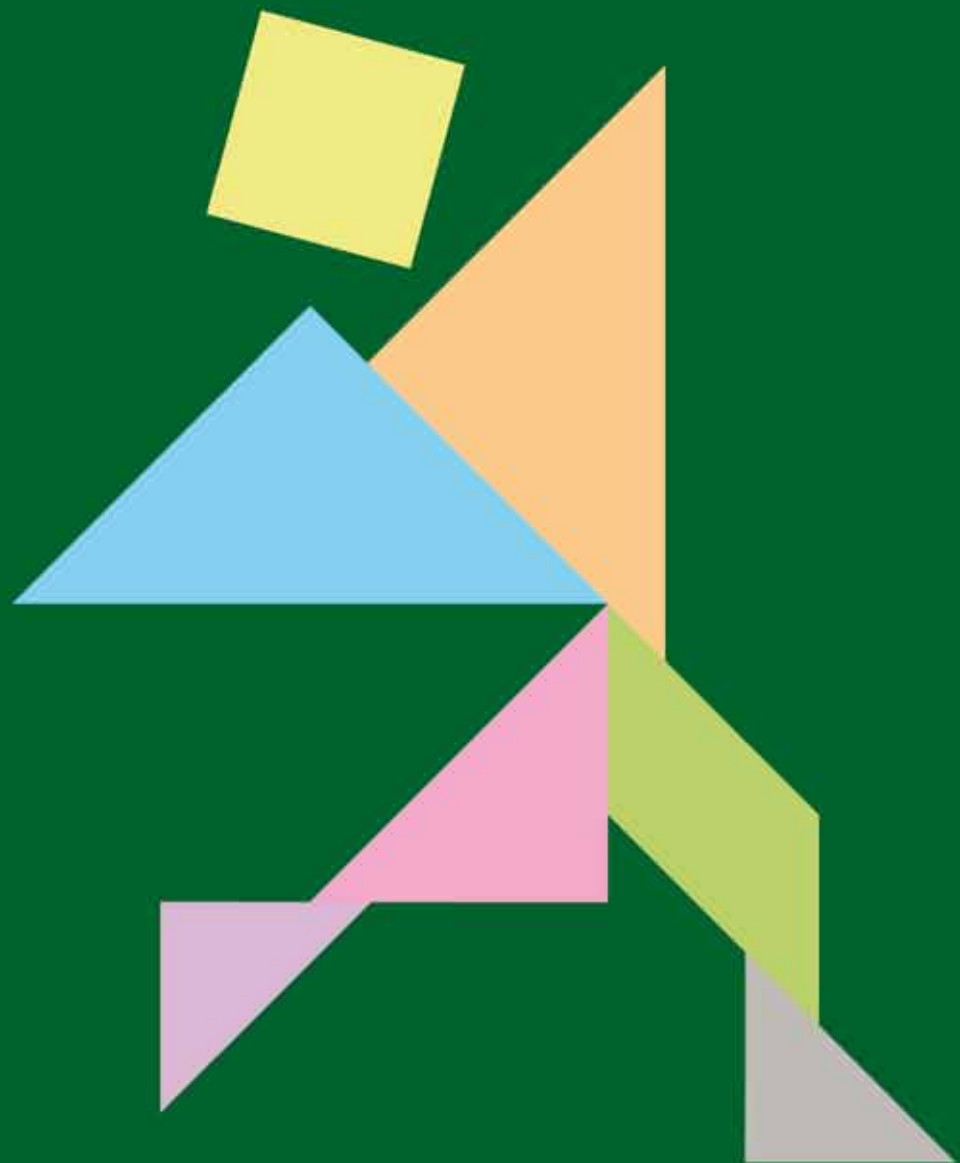
- Els desnonaments tornen a augmentar a tot l'Estat espanyol després de la reducció que havien tingut durant el 2020 per la protecció jurídica.
- L'habitatge, lluny de ser un dret garantit, és una preocupació generalitzada: les conductes discriminatòries en l'accés i manteniment de l'habitatge s'agreugen per motius racials.
- Aprovació de la reforma del Reglament d'estrangeria per fer possible la regularització a l'Estat espanyol dels menors no acompanyats quan arriben a la majoria d'edat.
- Manca d'accessibilitat a l'administració de l'estat i dificultats de tramitació per a les persones que no tenen accés a un entorn digital per motius d'edat, de formació, econòmics,

etc., especialment el tràmit de l'ingrés mínim vital, que hauria de cobrir les necessitats de les persones amb extrema pobresa.

- Pas massiu de migrants, de manera descontrolada durant uns dies, per la relaxació de la vigilància de frontera del Marroc, per pressionar Espanya pel malestar per l'hospitalització del líder del Frente Polisario. Això va provocar una entrada molt important de persones en situació administrativa irregular.

A escala catalana i comarcal

- Aprovació, pel Govern català, del Decret Llei que regula el suport formal a l'exercici de la capacitat jurídica de les persones amb discapacitat, una norma que ha de permetre protegir les persones amb discapacitat adaptant l'ordenament jurídic català a la convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat, als efectes d'impulsar el respecte al dret d'igualtat de totes les persones en l'exercici de la seva capacitat jurídica.
- Signatura d'un acord entre la Generalitat i Endesa per condonar el deute de 35.000 famílies vulnerables i regular la pobresa energètica.
- Dificultats d'accés a l'habitatge, problemes d'infrahabitatge i augment de l'ocupació per temes socials i econòmics, no ideològics.
- El treball telemàtic i la modificació d'alguns hàbits de reunió han provocat canvis en les pautes de mobilitat quotidiana.
- Les restriccions derivades de la gestió de la pandèmia han propiciat l'augment de les tensions a les llars i això ha desembocat en un increment dels maltractaments i la violència.
- Aprovació del Pla estratègic de serveis socials.
- Signatura del Contracte Programa entre el Departament de Drets Socials i les entitats municipalistes 2022-2025.
- Canvi de govern i reestructuració del Departament d'Afers Social i Família amb la creació del Departament de Drets Socials i el Departament d'Igualtat i Feminismes.

5

ANALITZEM LA COMARCA

En aquest apartat recollim les principals dades demogràfiques i de l'entorn amb l'objectiu de disposar d'una visió general de la població de la comarca i poder posar atenció en les principals necessitats socials i els reptes del territori.

POBLACIÓ DE LA GARROTXA

El 2021, la Garrotxa registra un total de **59.163 habitants**, 543 més que el 2020 (58.620 habitants). Pel que fa a l'evolució de la població de la comarca, aquest augment representa un creixement relatiu del 0,93%, força per sota de l'1,79% del 2020, però es manté la tendència de creixement anual dels darrers anys, amb un creixement relatiu per sobre del de Catalunya (0,22%). El creixement de la població de la comarca s'explica una vegada més pel que es coneix com a "saldo migratori positiu", és a dir, quan el nombre d'immigrants (810 persones a la Garrotxa el 2021) supera el nombre d'emigrants (187 persones a la Garrotxa durant el 2021), ja que estem davant d'una comarca amb més defuncions que no pas naixements.

Evolució de la població per municipis

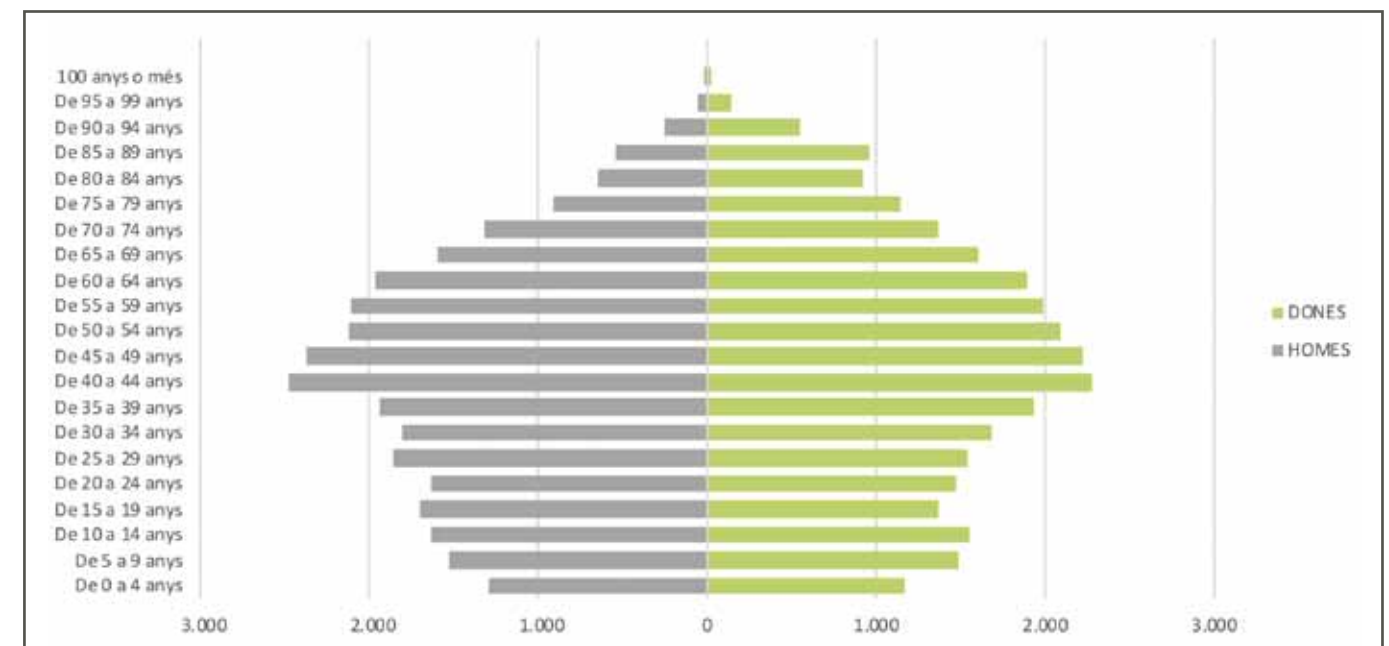
En relació amb la distribució de la població dels municipis de la comarca, el 61,3% de la població es concentra a Olot, que compta el **2021 amb 36.299 habitants**. El 38,7% restant es reparteix entre els altres 20 municipis de la Garrotxa. El 2021,

quinze dels vint-i-un municipis incrementen la seva població respecte del 2020, encapçalats en termes absoluts per Olot amb 373 habitants i la Vall de Bianya (amb 40). Els municipis amb reduccions percentuals de població més elevades són Santa Pau (-1,8%) i Sant Jaume de Llierca (-2,18%). Tots aquests vint municipis en total aglutinen **22.664 habitants**, un 0,13% menys que el 2020 (22.694). Ens trobem, doncs, davant d'un increment majoritari de la població cap als nuclis més grans i un estancament o pèrdua de la població en els més petits. A la Garrotxa, d'aquests vint municipis, dos superen els 3.000 habitants: la Vall d'en Bas, amb 3.093 habitants, i Sant Joan les Fonts, amb 3.044 habitants; de la resta, sis municipis es troben entre els 1.000 i els 3.000, i dotze municipis per sota dels 1.000 habitants.

El 2021, la ciutat d'Olot creix de **373 persones respecte del 2020**, un creixement que, tot i ser inferior al del període 2019-2020 (1,75%), impulsa la tendència de creixement de la comarca amb un augment de la població de l'1,03%, un percentatge per sobre del global de les comarques gironines que per al període 2020-2021 es troba al 0,76%, també per sota del creixement del període 2020-2021 (1,33%).

El 2021, a la Garrotxa es compten 29.387 dones i 29.776 homes. Ara bé, a partir dels 67 anys, les xifres s'inversen i hi ha un nombre més alt de dones que d'homes, en especial al grup d'edat de 85 anys i més, on les dones superen en quasi el doble el nombre d'homes.

Piràmide de població de la Garrotxa, 2021

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades d'Idescat

GARROTXA				
59.163 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
8.663	38.459	9.516	2.525	
persones estrangeres			10.188	

Montagut i Oix				
951 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
159	619	139	34	
persones estrangeres			75	

Sales de Llierca				
164 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
27	112	23	2	
persones estrangeres			34	

Tortellà				
816 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
135	491	149	41	
persones estrangeres			62	

Argelaguer				
417 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
62	262	74	19	
persones estrangeres			21	

Castellfollit de la Roca				
939 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
148	552	186	53	
persones estrangeres			100	

La Vall de Bianya				
1.315 habitants				
0-17	18-64	65-85	≥85 anys	
230	843	194	48	
persones estrangeres			86	

Riudaura				
511 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
109	315	73	14	
persones estrangeres			24	

Sant Joan les Fonts				
3.050 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
528	1.798	592	132	
persones estrangeres			330	

Olot				
36.299 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
6.422	22.869	5.498	1.510	
persones estrangeres			8.154	

La Vall d'en Bas				
3.115 habitants				
0-17	18-64	65-85	≥85 anys	
573	1.892	499	151	
persones estrangeres			119	

Les Preses				
1.875 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
391	1.138	287	59	
persones estrangeres			64	

Santa Pau				
1.585 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
270	942	315	58	
persones estrangeres			88	

Sant Feliu de Pallerols				
1.456 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
278	859	254	65	
persones estrangeres			185	

Les Planes d'Hostoles				
1.711 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
282	973	354	102	
persones estrangeres			199	

Mieres				
349 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
53	217	69	10	
persones estrangeres			33	

Sant Aniol de Finestres				
353 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
57	221	66	9	
persones estrangeres			39	

Sant Jaume de Llierca				
852 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
151	496	145	60	
persones estrangeres			113	

Sant Ferriol				
247 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
54	142	39	12	
persones estrangeres			40	

Besalú				
2.502 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
453	1.462	453	134	
persones estrangeres			313	

Maià de Montcal				
469 habitants				
0-17	18-64	65-84	≥85 anys	
91	284	82	12	
persones estrangeres			80	

- + 20.000 habitants
- + 2.000 habitants
- entre 1.500 i 2.000 habitants
- entre 1.000 i 1.500 habitants
- entre 500 i 1.000 habitants
- 500 habitants

Envelliment demogràfic

Malgrat que el nombre d'habitants a la comarca creix, continua el procés d'envelliment de la població tant a la Garrotxa com a Catalunya com a conseqüència d'una combinació de baixa natalitat i alta esperança de vida. A la Garrotxa, el percentatge de població de 65 anys s'ha anat mantenint estable ens els darrers 10 anys i el 2021 es troba al 20,6%, un punt i mig per sobre de la mitjana catalana, que és del 19% i, que amb deu anys enrere, es troba 2,3 punts per sobre.

L'índex d'envelliment, que calcula la relació entre el nombre de persones de 65 anys o més i el nombre de persones entre 0 i 15 anys, a la Garrotxa, el 2021, és de 136,6%, és a dir per cada 136 persones majors de 65 anys n'hi ha 100 de menors de 15. Cal destacar també que a la Garrotxa trobem municipis com Castellfollit de la Roca, les Planes d'Hostoles o Argelaguer que superen el 200%. El percentatge a Catalunya és de 107,6%, més baixa que a la Garrotxa, tot i que ha anat creixent en els darrers anys. També destaca a la comarca l'índex de sobreenvelliment (quocient entre el nombre de persones de 85 anys i més i el nombre de persones de 65 anys i més, expressat en tant per cent) que, any rere any, ens mostra un 17,6% a la Garrotxa. És el percentatge més alt de les comarques gironines i es troba 3,5 punts per sobre del territori català, amb 14,1%.

Pel que fa a les llars unipersonals, és a dir, les persones que viuen soles, a la Garrotxa s'hi comptabilitzen segons el cens de 2011 un total de 4.846 llars. Si relacionem aquesta dada amb el nombre de persones de més de 85 anys a la comarca, observem que hi ha registrades al padró continu de 2021, 2.525 persones de les quals 1.672 són dones i 853 són homes, el que ens fa pensar que actualment bona part de les llars unipersonals de persones de més de 85 estiguin ocupades per dones.

EL FENOMEN MIGRATORI

El moviment migratori a què fem referència en aquest apartat és el que observa el desplaçament d'una persona produït per un canvi de residència entre diferents municipis de la comarca, entre municipis de Catalunya, entre municipis dins l'Estat espanyol i d'un municipi de la Garrotxa a l'estranger.

Segons les últimes dades publicades, la comarca ha tingut un saldo migratori intern positiu amb la resta de Catalunya (altes registrades en el padró municipal d'habitants per canvi de residència des d'un altre municipi de Catalunya) de 350 persones i de 116 amb la resta de l'Estat espanyol; aquest saldo

positiu ens indica que hi ha més persones que venen a viure a la Garrotxa de la resta del territori català i espanyol que no pas n'han marxat, una tendència que es va repetint durant els darrers anys. En relació amb les migracions externes, segons les dades del 2020, tot i ser un saldo positiu, és a dir, que venen a viure més persones a la Garrotxa des de l'estranger que no pas les que en marxen, observem una davallada del 40,6% respecte del 2020. A Olot, tot i la tendència a la baixa, la variació està per sota del conjunt de la comarca (32,3%).

Pel que fa al percentatge de població estrangera respecte del de persones amb nacionalitat espanyola, els primers representen el 17,2% de la comarca, molt a prop del percentatge de Catalunya. A Olot representen un percentatge superior amb un 22,4%. Les dades ens mostren que gràcies a l'arribada de persones de l'estranger, a la comarca podem compensar la baixa natalitat i la tendència a l'envelliment poblacional. La distribució de la població migrada estrangera segueix sent molt heterogènia pel que fa a la nacionalitat d'origen. Trobem aproximadament un centenar de nacionalitats diferents que conviuen a la comarca. Els països d'origen que hi predominen són l'Índia, el Marroc, Romania, Hondures, Gàmbia i Xina. Dos terços de les persones estrangeres tenen la nacionalitat d'algun d'aquests sis països.

L'estructura de la població per gènere i edat de la població de nacionalitat espanyola i estrangera presenta notables diferències. Els grups d'edat centrals són notablement més amples en la població estrangera, el que ens indica una població més jove. També a la base de la piràmide s'aprecia més proporció de la població infantil en el cas de la població estrangera.

DEPENDÈNCIA I DISCAPACITAT

L'índex de dependència global és l'índex que avalua la càrrega socioeconòmica que per a la població laboralment activa representa el segment de població inactiva. Aquest índex representa el nombre de persones menors de 15 anys i de 65 anys més per cada 100 persones del grup de 15 a 64 anys d'edat a la Garrotxa, el 2021 és del 54,9%, és a dir, 55 persones en edat no activa per cada 100 persones en edat activa, una dada una mica per sobre de l'índex en l'àmbit català (51,5%), però en general a la Garrotxa ens trobem davant unes dades molt similars a la resta del territori català.

D'altra banda, pel que fa a l'índex de dependència juvenil, a la Garrotxa consta que hi ha 23 joves per cada 100 persones entre 16 i 64 anys, que és una de les dades més baixes del territori català. La situació de dependència entre la població

garrotxina també té molt a veure amb l'envelliment de la població de la Garrotxa.

Pel que fa al nombre de persones amb discapacitat, segons les dades registrades als serveis de valoració i orientació de persones dependents de la Direcció General de l'Autonomia Personal i la Discapacitat del Departament de Drets Socials, el 2021 es comptabilitzen 3.822 persones amb una discapacitat reconeguda a la Garrotxa, una xifra que ha crescut un 60,12% en els darrers deu anys (2.387 l'any 2011), segurament per l'increment de valoracions realitzades, no per les situacions de discapacitat.

MERCAT LABORAL

Durant l'any 2021 observem una mitjana mensual de 2.362 persones en situació d'atur, una xifra un xic per sota de la del 2020, amb 2.574 persones. De les persones a l'atur el 2021, un 46,4% són homes i un 53,6% dones. Tal com ja apuntàvem l'any passat, l'impacte que ha tingut la Covid19 en el mercat de treball continua fent-se sentir, tot i que la comarca, a mitjans del 2021, ja va començar a donar símptomes de recuperació. Per franges d'edat, tots els grups han mostrat una reducció de l'atur, i s'ha millorat l'ocupabilitat del 2019 fins i tot en els grups que durant el 2020 es van veure més afectats, com eren les franges de 35 a 40 anys i el grup de 20 a 24. Pel que fa a la taxa d'atur, índex que mesura la relació existent entre l'atur registrat i la població activa registrada a desembre 2021, observem que amb un 7,04% comarcal, millora de gairebé tres punts la taxa del 2020 (9,79%) i es troba fins i tot un xic per sota de la taxa d'atur del 2019, que era del 7,48%. Tot i aquestes bones dades pel que fa a l'atur, la precarietat laboral i els sous baixos són dos factors que contribueixen a l'augment del risc de vulnerabilitat.

Per sectors, observem, segons les últimes dades actualitzades, que el sector serveis és el sector que segueix patint més la incidència de la Covid19; per branques, observem que l'educació, les activitats administratives i els serveis auxiliars és on més ha augmentat l'atur. A més, aquesta última és la més nombrosa quant a persones ocupades a la comarca.

PENSIONS

Les últimes dades publicades en relació amb les **pensions contributives** per règim general, les mitjanes que es perceben a la Seguretat Social a la comarca de la Garrotxa (962 €) segueixen essent considerablement més baixes que la

mitjana de Catalunya (1.116 €). Per altra banda, a la Garrotxa hi ha 13.101 persones que tenen una pensió contributiva, les quals reben de mitjana 1,21 pensions cada una, mentre que a Catalunya la mitjana és d'1,12. Cal destacar que la distribució d'aquestes pensions no és equitativa. Els homes cobren, a la Garrotxa, 415,53 € més de pensió que les dones. Aquesta desigualtat està produïda per la diferència d'importos que hi ha a les pensions de jubilació, que arriba fins als 460 € de diferència entre sexes.

En relació a les pensions no contributives, a la Garrotxa es comptabilitzen 249 pensionistes (78 amb pensió d'invalidesa i 171 amb pensió de jubilació) i amb una mitjana de 391 euros, un import molt similar a la mitjana catalana amb 385 euros.

RENDA FAMILIAR

Tot i que no es disposa de dades segmentades i mesurables per comarca sobre la situació de pobresa a la Garrotxa, l'informe La cohesió social a la Garrotxa. Realitats i reptes de futur (2017) ens indica que a la ciutat d'Olot es pot calcular que hi ha un 5 % de població en situació de pobresa severa, i un altre 5 % en situació de vulnerabilitat. Aquest indicador es pot complementar amb la renda familiar disponible bruta (RFBDB), la qual, tal com indiquen les últimes dades de l'Idescat del 2018, és molt similar a la mitjana catalana: 16.900 € per habitant. Aquesta RFBDB ha crescut des del 2014, i s'han superat les altres comarques gironines, fet que indica un nivell econòmic alt, tot i que no garanteix les disparitats econòmiques estructurals de la població.

Durant l'any 2021 s'ha repetit l'enquesta feta el 2017 i, per tant, l'any 2022 podrem disposar de les dades actualitzades de pobresa.

L'ACCIÓ

Expliquem les nostres accions a partir de categoritzar les necessitats en quatre tipus. Aquestes accions tenen per objectiu millorar la qualitat de vida de les persones potenciant les seves capacitats, així com també la de les famílies i/o grups; afavorir l'autonomia de les persones i millorar la relació amb l'entorn des d'una visió integral.

En el mapa comarcal de cada apartat, s'hi pot trobar el resum dels principals serveis i recursos destinats a atendre les necessitats socials de cada municipi.

Cal explicar que, si comparem les dades de les persones beneficiàries de l'acció dels serveis socials de l'any 2021, no tindran coherència perquè enguany hi ha hagut un **canvi de criteri en la comptabilització** en el programa informàtic. Per això en aquest document no compararem nombres absoluts entre diferents anys, sinó que explicarem les tendències.

ELS SERVEIS SOCIALS BÀSICS (SBAS)

Les dades d'atenció del 2021 registren un total de **8.198 persones beneficiàries**, una xifra que no podem comparar amb la de l'any passat pel canvi en el recompte que hem comentat anteriorment, però que correspon a **5.380 nuclis familiars** de la comarca, una xifra que representa un increment del 4,7% respecte del 2020.

Pel que fa als perfils de les persones beneficiàries, la gran majoria són de nacionalitat espanyola (66,6%), seguida de les nacionalitats marroquina (8,1%), hondurenya (5,3%), gambiana (4,5%), colombiana (3%) i índia (2,5%), i finalment d'altres (10%).

El 57,3% de les persones beneficiàries dels SBAS són dones.

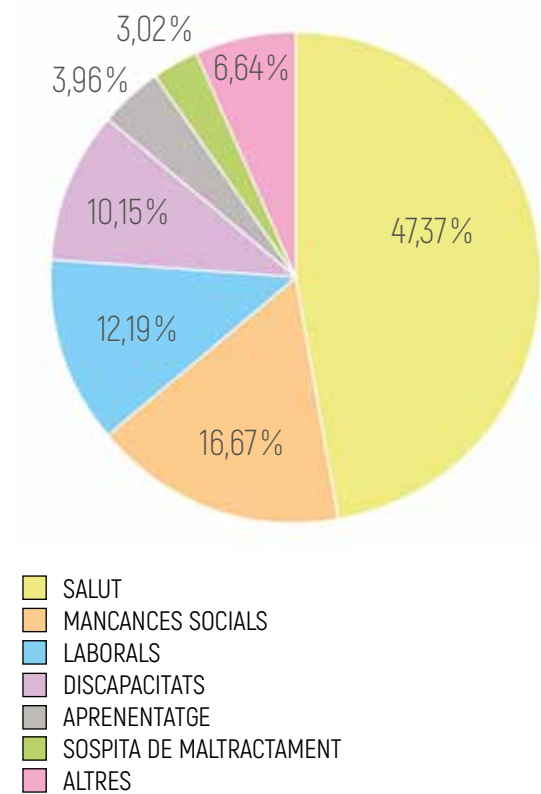
De les 8.198 persones que s'han beneficiat dels Serveis Socials Bàsics, el gruix se situa entre la franja dels 35 a 64 anys, amb un total de 2.445 persones.

Per tipus de famílies observem la següent distribució: unipersonals (37,3%), famílies nuclears (15,3%), parelles (15,5%), persones adultes amb parentiu (9,5%), monoparentals (8,1%). La resta (14,3%) són altres formes de família.

En el quadre següent podem observar com es distribueixen les problemàtiques detectades:

Pel que fa a les problemàtiques personals, les que més destaquen són les derivades de **salut**, seguides de **mancances socials** (conductes asocials o delictives, dificultats en les relacions familiars/socials, indicis de trastorns mentals, manca d'autonomia personal i rebuig social).

Problemàtiques ateses per SBAS, 2021

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

De les problemàtiques relacionades amb les sospites de maltractament, la més habitual és la de maltractament psíquic a la dona, que representa un 37,8% del total de les sospites. Pel que fa a les problemàtiques relacionades amb algun tipus de discapacitat, no hi ha gaire diferència entre la discapacitat física i la psíquica i ambdues es troben al voltant del 30%. En relació amb els infants, cal destacar que el 51% dels casos de dificultats d'aprenentatge han estat per mancances d'aprenentatge escolar.

Cal destacar l'augment de la problemàtica relacionada amb la situació administrativa irregular per l'impacte que comporta a les persones i les famílies per accedir i garantir els seus drets socials.

Situacions de necessitat per manca d'autonomia: dependència, discapacitat, diversitat funcional

Situacions per necessitat material o instrumental: manca de recursos econòmics, dificultats d'inserció sociolaboral, dificultats d'inserció socioeducativa

Necessitats Socials

Situacions de necessitat en l'àmbit relacional: entorn comunitari

Situacions de necessitat en l'àmbit relacional: entorn familiar

En relació amb el total dels nuclis familiars, el 43,92% de les famílies ateses tenen alguna **problemàtica econòmica**, mentre que l'11,93% tenen alguna problemàtica d'habitatge (un 8,81% d'aquestes famílies tenen ambdues problemàtiques detectades).

De tots els nuclis familiars atesos amb necessitats econòmiques, només un 17,6% tenen únicament aquesta necessitat, mentre que en la resta de famílies la problemàtica econòmica es combina amb diverses problemàtiques.

Si entrem en detall en les problemàtiques econòmiques, hem de destacar que un 57,4% són degudes a ingressos insuficients i un 25,5% no tenen cap tipus d'ingrés.

Servei d'acollida d'Olot

A Olot, el servei d'acollida és específic, mentre que a la resta de municipis l'acollida la fa la professional de referència del municipi.

L'acollida al nostre servei és important, ja que és la primera atenció professional als nostres ciutadans i ciutadanes. La nostra acció passa primer per analitzar les situacions i empoderar les persones, creient en les seves potencialitats, amb un vincle respectuós i valorant les situacions de les necessitats personals, familiars i comunitàries.

Si tenim en compte les dades recollides des del servei d'acollida d'Olot, les principals problemàtiques ateses són de nou sobretot econòmiques, un 35,7%; laborals en un 21,8%; d'habitatge en un 18,2%, seguides de les problemàtiques vinculades a la dificultat en l'accés de subministraments bàsics, en un 9,3%; la situació administrativa irregular en un 6,4%; la depen-

dència en un 5,6%, i la discapacitat en un 1,7%, i la violència masclista en un 1,3%.

Les situacions relacionades amb la infància, en general són derivades pels serveis educatius i no entren pel servei d'acollida, igual com les situacions d'autonomia, que ens arriben derivades de salut i accedeixen directament a l'àmbit d'atenció a l'autonomia.

Durant el 2021, al servei d'acollida d'Olot s'han atès 2.228 persones, fet que suposa un 6,14% de la població total de la ciutat.

Si observem l'entrada de noves demandes pel servei d'acollida, destaquem una petita davallada de noves atencions, tot i la tendència d'acumulativa de persones ateses entre 2020 i 2021 (1.313 famílies), fet que ens indica un any més la cronificació de les atencions del servei d'acollida.

Pel que fa a les noves atencions, observem que el 53,70% del total són nuclis unipersonals; un 14,30% famílies nuclears; el 14% parelles; el 8,8% nuclis familiars monoparentals, i la resta, d'altres tipus de família (9,20%). Cal destacar un increment del 12,2% en atencions en els nuclis unipersonals respecte de les noves atencions d'anys anteriors.

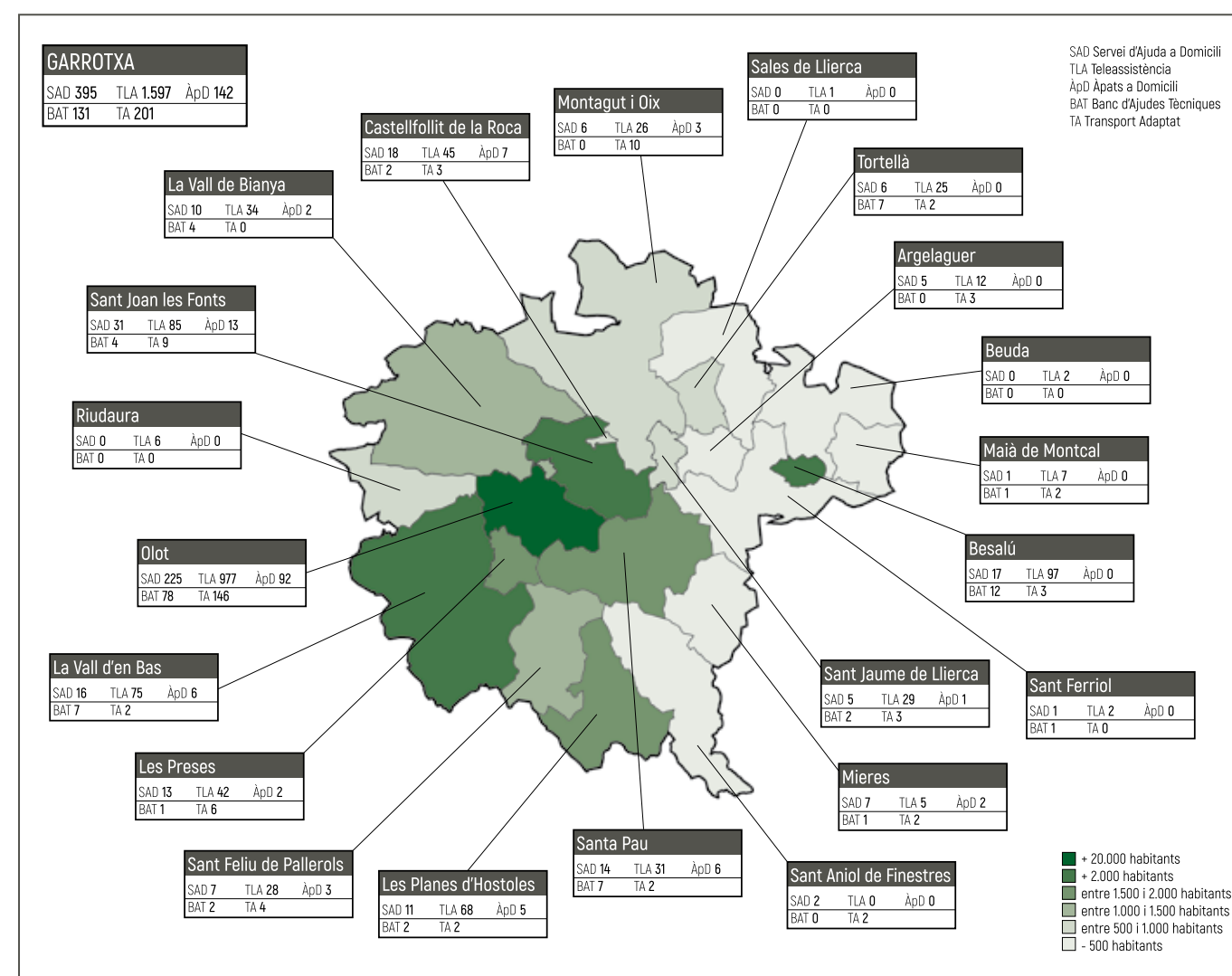
Des del servei d'acollida es fa una anàlisi de la demanda i un primer diagnòstic de la situació, recollint la informació necessària i proporcionant informació, orientació i assessorament. En el cas que sigui necessària una intervenció professional amb un pla de treball, s'atendrà a partir de les necessitats d'autonomia, de necessitats instrumentals o relacionals, segons la situació. A finals del 2021 es comptabilitzen 1606 persones al servei d'acollida dins l'àmbit comarcal.

L'ACCIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DAVANT LES NECESSITATS D'AUTONOMIA

Les necessitats d'autonomia que tenen les persones són aquelles que, per raons derivades de malaltia, discapacitat, accident o patologia estan relacionades amb la manca o pèrdua d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, i que necessiten l'atenció d'una altra persona o suports tècnics per fer les activitats bàsiques de la vida diària (ABVD), sigui de manera permanent o transitòria. Des del CASG intentem portar a terme una intervenció centrada en la persona, tenint en compte la persona en tots els vessants i contextos (la persona, la família, el domicili, el barri, l'entorn, la xarxa de suport, etc.); és per això que les relacions familiars i la relació amb l'entorn tenen un paper clau en les nostres intervencions, que sovint fem en el propi domicili.

"Acompanyar la persona dependent i les seves particularitats, amb la seva xarxa de suport, observant el domicili i l'entorn on viu per trobar la millor manera d'atendre-la".

Recursos per atendre l'autonomia per municipis. Garrotxa, 2021

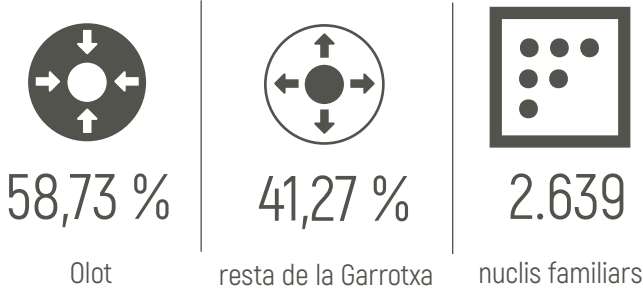

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

Autonomia

3.160
persones

El 49,05% de les situacions ateses als serveis socials bàsics han requerit suport en necessitats d'autonomia.

Pel que fa al perfil majoritari de les persones beneficiàries del servei, observem una tendència general a escala comarcal amb persones dependents majors de 85. En bona part dels casos es tracta de dones que han tramitat la valoració de la dependència i han estat valorades en algun grau de dependència. Volem destacar que la soledat i l'aïllament és un indicador que va en augment, i la detecció és difícil, perquè moltes vegades són situacions «invisibles».

Serveis de valoració

El CASG gestiona els serveis de valoració de la discapacitat (CAD) i el servei de valoració de la dependència (SEVAD) de les comarques de la Selva, el Pla de l'Estany, la Garrotxa, el Ripollès i la Cerdanya gironina. Les dades que es presenten a continuació corresponen a la intervenció duta a terme només a la comarca de la Garrotxa.

Servei de valoració de la discapacitat (CAD)

La percepció de la discapacitat ha evolucionat d'acord amb les estructures sociopolítiques, econòmiques i culturals de la història de la humanitat i, freqüentment, ha estat condicionada per l'estigma i lligada a formes diverses d'exclusió: eliminació, aïllament, institucionalització o beneficència, fins ben entrat el segle XX.

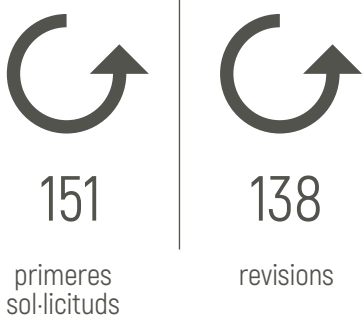
Més recentment, es considera la discapacitat com un estat que, derivat de la interrelació entre la individualitat i els factors contextuais, origina dificultats per fer efectiu el dret d'igualtat d'oportunitats. Per això s'introdueix el concepte

de diversitat funcional: les funcions i les capacitats de les persones, com altres components dels éssers humans (sexe, ètnia) són diverses i s'han d'acceptar com a punt de partida per a una convivència en igualtat.

La valoració de la discapacitat d'una persona s'efectua mitjançant la intervenció d'equips multiprofessionals (metges, psicòloga i treballadora social) i mitjançant l'aplicació del Reial Decret 1971/1999 de 23 de desembre. Amb aquesta valoració, s'acredita legalment el grau de discapacitat i això facilita l'accés a diversos drets, serveis, programes i prestacions. A més, el reconeixement de discapacitat també permet determinar les limitacions de mobilitat i la necessitat o no de l'ajut d'acompanyant.

Discapacitat

289
valoracions

En relació amb les valoracions fetes, observem un 38,7% de valoracions físiques, el 21,4% de psíquiques i el 39,9% de mixtes. Destaquem que les persones que sol·liciten la valoració són majoritàriament de la franja d'edat dels 51 als 65 anys.

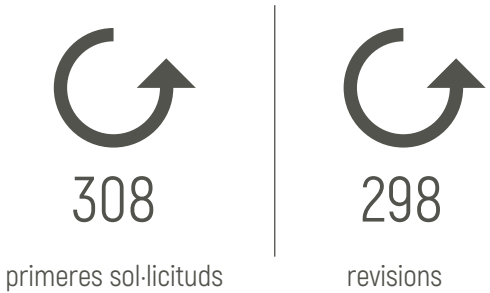
Servei de valoració de la dependència (SEVAD)

La dependència és l'estat de caràcter permanent en què es troben les persones que, per raons derivades de l'edat, la malaltia o la discapacitat, i lligades a la falta o a la pèrdua d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial,

necessiten l'atenció d'una o altres persones o ajudes importants per fer activitats bàsiques de la vida diària (ABVD), com ara activitats domèstiques bàsiques, mobilitat essencial, reconèixer persones i objectes, orientar-se, entendre i executar ordres o tasques senzilles o, en el cas de les persones amb discapacitat intel·lectual o malaltia mental, d'altres ajudes per a la seva autonomia personal.

SEVAD

606
valoracions

Durant l'any 2021, el nombre de valoracions fetes a persones que estan en centres residencials o sociosanitaris representa un 19,8% sobre el total de valoracions.

La tendència de les valoracions segueix igual que els últims anys, amb un perfil majoritari de dona de més de 85 anys amb problemes cognitius associats; un perfil que coincideix amb la situació de sobreenvelliment de la comarca amb predominància de dones.

A un 33,7% de les persones valorades per primera vegada se'ls reconeix un grau I de dependència (dependència moderada), mentre que al 45,13% se'ls reconeix un grau II o III de dependència (dependència severa i gran dependència). Un 21,17% de les persones valorades no tenen grau de dependència.

En canvi, quan les persones sol·liciten revisar el grau, habitualment la situació ha empitjorat: un 39,2% obtenen grau II i un 30,2% tenen un grau III, és a dir, gran dependència. La ten-

Programa individual d'atenció

167
pia

209

modificacions

dència segons gèneres no presenta gaires canvis respecte dels anys anteriors. Les dones representen un 53,8% del total de les primeres valoracions i un 62,4% del total de revisions. Per tant, persisteix la tendència dels darrers anys en què es valora un major nombre de dones que d'homes.

Quan les persones tenen un grau de dependència, la persona i/o família, conjuntament amb les professionals dels serveis socials, estableixen el que anomenem "programa individual d'atenció (PIA)", que és l'instrument que utilitzem els serveis socials per determinar quines actuacions o serveis són els més adequats per atendre les necessitats de les persones. És on es determinen els diferents serveis i les prestacions econòmiques previstes segons el seu grau de dependència, valorant tant aspectes socials com de l'entorn de la persona sol·licitant. Incorpora en la seva formulació la participació de la persona beneficiària i/o la família o el representant legal, en el cas d'incapacitació. Quan varia el grau d'autonomia de la persona, s'actualitza el PIA a través d'una modificació en la qual es valora l'adequació dels recursos atorgats.

Enguany dels 167 PIA efectuats, 103 s'han fet a Olot i 44 a la resta de municipis. També s'han fet 209 modificacions del PIA, 132 a Olot i 77 a la resta de municipis de la comarca.

Serveis d'atenció i promoció de l'autonomia

Per tal de facilitar l'autonomia en les activitats de la vida diària de les persones, es disposa de diferents serveis, ja sigui a la llar on resideix la persona, en l'entorn domiciliari o bé en l'entorn residencial.

Atenció a l'entorn domiciliari

Servei d'ajuda al domicili (SAD)

Aquest servei és un conjunt organitzat i coordinat d'accions que es fan bàsicament a la llar de la persona i/o família, dirigides a proporcionar atencions personals, ajuda a la llar i

395

persones

57.708

hores de servei

suport social a aquelles persones i/o famílies amb dificultats de desenvolupament, d'integració social o manca d'autonomia personal. El servei d'ajuda a domicili es complementa de vegades amb altres modalitats d'atenció.

Aquest servei està finançat pels diferents ajuntaments de la comarca, la Generalitat i les persones usuàries, segons els seus ingressos econòmics.

Servei d'àpats a domicili

El Servei d'àpats a domicili **proporciona àpats elaborats i equilibrats a persones grans que ho necessiten**, bé sigui de manera regular o puntual.

142

persones

Àpats a domicili

25.515

Àpats
servits

Servei de teràpia ocupacional i productes de suport (BAT)

El BAT és un servei que treballa per **afavorir l'autonomia de la persona**. Per tal d'obtenir una visió global de la persona sol·licitant, es treballa de manera coordinada amb professionals

131

persones ateses

113

Productes de suport prestats

302

valoracions/ peticions

d'àmbits socials i sanitaris per fer la valoració de les necessitats, ajudar a planificar i facilitar l'accés als productes de suport, així com adaptar, si és necessari, l'entorn físic del domicili. També fan assessorament a les persones cuidadores familiars i/o professionals per fer un bon maneig de la persona i tenir cura de la pròpia salut, i també l'entrenament en l'ús dels productes de suport.

Aquest servei és un projecte conjunt entre Ripollès, Osona i Garrotxa, i aquest any 2021 s'hi ha incorporat el Berguedà. Aquest projecte col·laboratiu fa necessari un treball de les direccions de les diferents comarques per poder validar, fer el seguiment i aprovar els acords de desenvolupament del projecte.

Servei de teleassistència (TL)

És un servei que **garanteix la seguretat i l'acompanyament a les persones que poden estar en situació de fragilitat per factors d'edat, solitud, salut o dependència, les 24 hores del dia i els 365 dies a l'any**. La importància d'aquest servei és que es tracta d'un servei preventiu perquè aporta seguretat

Teleassistència

1.597

persones

2.175

intervencions
a domicili

a la persona i facilita poder donar una resposta immediata en cas de detectar-se situacions d'emergència.

És destacable, d'aquest servei, que des del CASG tenim una **cobertura del 12,04% de la població major de 65 anys a Olot i el 10,59% a la resta de la comarca**, una cobertura molt superior a la de la demarcació de Girona, que és del 7,49%.

D'entre les persones que disposen del servei de teleassistència, **un 30% de les persones tenen un grau de dependència valorat**, un 3% estan a l'espera de valoració i un 67% no estan en situació de dependència.

Pel que fa a les emergències, el 2021, s'han atès **978 casos**, una xifra similar a la del 2020, la majoria de les quals són atencions per motius sanitaris (68%) i socials (30%). Volem destacar també l'augment d'instal·lació de detectors que alerten de diverses situacions (detectors de caigudes, de fum, d'inactivitat...). El 2021 s'han instal·lat 213 detectors (203 el 2020); aquest augment progressiu ens ajuda, any rere any, a millorar la rapidesa d'atenció en casos d'emergència com els descrits.

Servei de transport adaptat (TA)

Servei adreçat a persones amb discapacitat i/o dependència per tal d'**accedir físicament als diferents recursos especialitzats** com centres de dia per a gent gran, centres ocupacionals per a discapacitats, entre d'altres. Aquest servei ha observat una davallada de les atencions respecte del 2020, derivada de les restriccions causades per la pandèmia Covid-19.

TA

251

persones ateses

48

atencions
esporàdiques

81

persones
grans

122

persones
amb discapacitat

Targeta d'aparcament per a persones amb dificultats de mobilitat

La tramitació de targetes d'aparcament per facilitar la mobilitat i l'aparcament a les persones que tenen un grau de discapacitat és un altre dels serveis que ajuda a millorar l'autonomia de les persones sovint dependents. Actualment, a la comarca de la Garrotxa tenim 874 targetes actives (365 en modalitat conductor i 497 modalitat no conductor).

Targeta aparcament

256

targetes

93

conductors/es

163

acompanyants

Atenció diürna

Quan les persones requereixen més atenció que la que es presta a l'entorn domiciliari, es valora l'assistència a **centres diürns** per tal de promocionar la seva autonomia, i alhora, quan escau, donar suport a les persones cuidadores.

Centres de dia per a gent gran

El centre de dia és un servei d'acolliment diürn que complementa l'atenció pròpia de l'entorn familiar, amb els objectius d'**afavorir la recuperació i el manteniment de l'autonomia personal i social**, i mantenir la persona en el seu entorn personal i familiar en les millors condicions, alhora que es proporciona suport a les famílies en l'atenció a les persones grans dependents.

A la Garrotxa es compta amb **9 centres de dia**, amb un total de **270 places** entre privades (124) i públiques (146). El nombre total de places ha augmentat lleugerament respecte del 2020 (266).

De les places públiques gestionades pel CASG a través del SAIAR del Llierca (Servei d'Atenció Integral a la Gent Gran en l'Àmbit Rural) i el Centre de Dia Montsacopa; destaquem que al **Centre de Dia Montsacopa**, amb **42 persones de mitjana al dia**, s'observa un lleuger augment en comparació a les 39 persones de mitjana de l'any passat, però lluny encara de les persones ateses abans de la pandèmia, que eren 70 persones de mitjana/dia. El 2021, el Montsacopa ha registrat el **56% d'ocupació**, xifres similars a les del 2020, però encara per sota dels anys prepandèmia. També s'han vist afectades les activitats que s'hi fan, ja que hi ha hagut una programació diferenciada d'activitats abans i després de la COVID per tot el nombre de persones que es podien atendre per ràtios, i la mitjana ha estat de **16 activitats grupals setmanals**.

Al llarg de l'any s'han fet 423 sessions, fet que representa un increment del 24% respecte del 2020. Aquestes sessions es focalitzen en activitats d'estimulació i manteniment de les capacitats físiques, funcionals, psicològiques i cognitives, així com activitats quotidianes i amb una vivència significativa.

El **SAIAR el Llierca** ha mantingut una **ocupació del 45%** i, en relació amb les activitats, s'hi han fet de mitjana 8 activitats setmanals, així com un programa d'activitats extraordinàries, amb una regularitat de dues activitats mensuals de caràcter més lúdic.

Serveis diürns per a persones amb discapacitat

Els serveis diürns per a persones amb discapacitat tenen la funció d'**oferir atenció individual per aconseguir el màxim grau d'autonomia personal i d'integració social a les persones valorades amb algun grau de discapacitat**.

La diversitat de segments i perfils quant a edat, discapacitat, patologies associades i autonomia personal d'aquests centres i serveis ha representat un repte contínu al 2021, ja que s'han hagut d'anar adaptant progressivament a la situació canviant de les restriccions causades per la Covid19 per tal de garantir la seguretat a les persones ateses i el conjunt de professionals davant els riscos de contagi. La tipologia de serveis oferts comprèn:

- **Servei ocupacional d'inserció (SOI)**. Facilita formació en hàbits i tasques laborals. Es treballa per potenciar i conservar les capacitats de les persones susceptibles d'integrar-se a l'empresa. Aquest servei esdevé un pas intermedi entre els centres ocupacionals i els centres especials de treball. La Fageda compta amb 21 places, de les quals 19 són concertades.
- **Servei de teràpia ocupacional (STO)**. Aquest servei té dues funcions principals: l'ocupació terapèutica i l'ajustament personal i social (psicomotricitat, estimulació cognitiva...), i és

l'alternativa des de l'àmbit dels serveis socials a la integració de les persones amb discapacitat intel·lectual que no poden incorporar-se al sistema de treball ordinari, quan no poden assolir prou nivell de productivitat. La Fageda Fundació disposa de 52 places, de les que 48 són concertades, i INTEGRA, de 27 places concertades.

Atenció residencial

Residències per a gent gran

Les residències per a gent gran són serveis adreçats a **persones de més de 65 anys que no tenen prou autonomia per fer les activitats de la vida diària pel seu compte** i/o no disposen d'una persona cuidadora i/o els serveis d'atenció a l'entorn domiciliari ja no cobreixen les necessitats de la persona i necessiten una supervisió permanent.

A la Garrotxa, es compta amb 10 residències per a persones grans amb 613 places.

En referència a la **Residència Montsacopa** (servei del CASG gestionat per l'empresa Fundació Antic Hospital Sant Jaume), i al servei **adreçat a persones grans dependents**, el 2021 ha disposat de **92 places públiques**, de les quals tres han estat reservades per a situacions de confinament. També s'ha disposat de **9 places privades acreditades**, 3 de les quals reservades per a estades temporals. Si observem les dades d'aquest servei, a diferència de les d'ocupació dels centres de dia, aquestes dades mostren clarament l'impacte de la Covid-19 durant el 2021, i observem que l'ocupació de la residència ha estat del 82%, una dada molt inferior en comparació al 91% de l'any 2019, abans de la pandèmia. Al llarg de l'any hi ha hagut 67 ingressos i 58 baixes, moltes més de les

habituals per tota la situació Covid19, que va afectar greument la residència. Si ho comparem amb l'any 2020, sí que observem una lleugera recuperació, perquè hi va haver 29 nous ingressos i 40 baixes.

Volem destacar que durant el 2021, a conseqüència de la Covid19, s'ha vist reduïda l'activitat de socialització de les persones i s'han intensificat les mesures higienicosanitàries, la qual cosa ha comportat més complexitat organitzativa i esforç per part de les professionals.

Residències per a persones amb discapacitat

El 90% de les persones ateses dins d'aquest col·lectiu presenten una valoració de grau III de dependència i el 10% una valoració de grau II, fet que significa que el seu grau de dependència és alt o molt alt.

A la Garrotxa es compta amb un total d'1 residència i 2 llars residències, i aquí hi inclourem, malgrat que no són centres residencials, el servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat psíquica:

- 22 places a la Residència Vorariu, de titularitat del Consorci i gestionat per INTEGRA, on es potencien les relacions interpersonals, es treballen hàbits d'autonomia i es promou el descans i el lleure; d'aquestes 22, 2 places són de respir, que tenen per objectiu millorar el descans dels familiars i que aquest any ha beneficiat 6 famílies. L'ocupació del 2021 ha estat del 100%.
- 2 llars residencials per a persones amb discapacitat que o bé no tenen família o aquesta no se'n pot fer càrrec, amb 36 places (Cassés amb 13 i el Caliu amb 23), gestionades per la la Fageda Fundació.
- 25 places amb el servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar (SSPALL), que és un servei que permet que les persones puguin viure de manera autònoma al seu domicili, també gestionat per la Fageda.

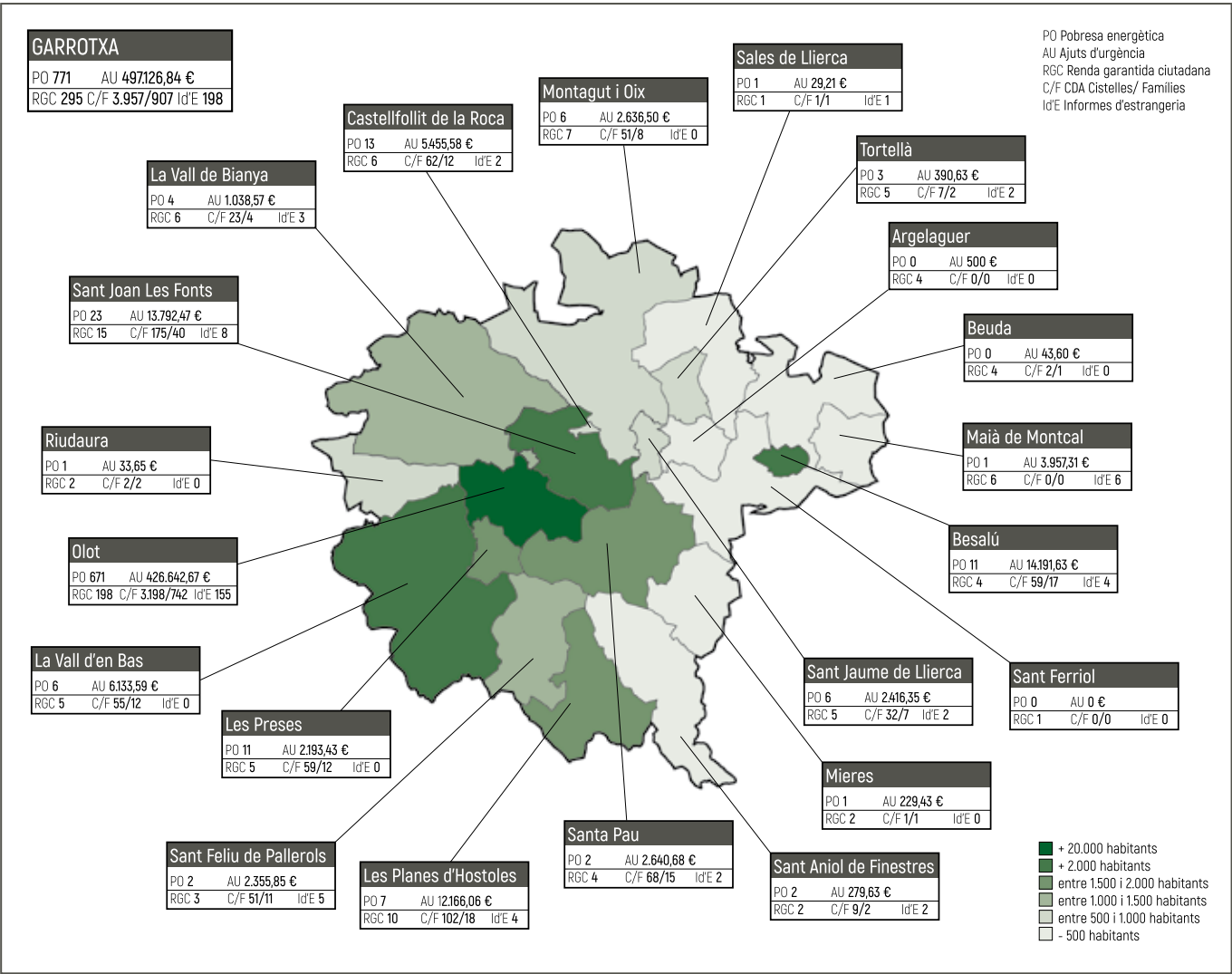
L'ACCIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DAVANT LES NECESSITATS MATERIALS I INSTRUMENTALS

L'acció dels serveis socials davant les necessitats materials i instrumentals se centra en l'acompanyament a les persones en situacions de dificultat per cobrir les necessitats bàsiques d'alimentació, higiene personal i/o dificultats per accedir a un habitatge i als subministraments, però també els dèficits formatius, administratius i relacionals.

Les necessitats instrumentals ens les cobreix sovint l'entorn (residencial, laboral, econòmic, cultural...), és per això que des del CASG identifiquem aquests eixos com a elements estructurals de la societat, i la seva manca pot excloure les persones amb més dificultats per fer-hi front.

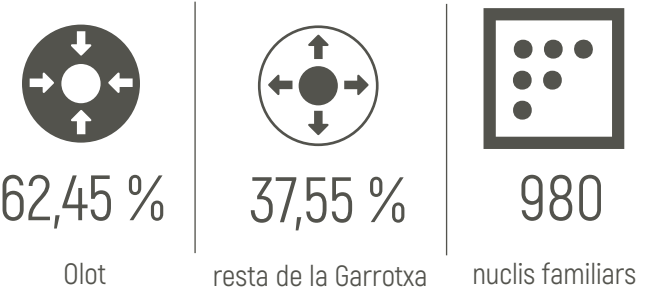
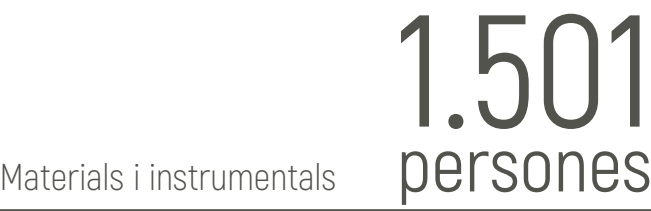
“Capacitar les persones per afavorir la seva autonomia i la seva relació amb l'entorn tot aportant les eines que les ajudin a provocar els canvis necessaris en la seva vida quotidiana per viure millor.”

Recursos materials per municipis. Garrotxa, 2021

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

El 18,22% de les situacions que hem atès des dels serveis socials bàsics han requerit suport per cobrir les necessitats bàsiques com ara l'alimentació, els subministraments i l'habitatge. Una de les principals causes d'aquesta situació és la dificultat per obtenir prou ingressos per afrontar les despeses bàsiques, ja sigui per falta de feina o perquè les condicions laborals són molt precàries.

L'atenció en relació a les necessitats bàsiques materials i instrumentals inclou la manca o dèficit de recursos materials (àmbits econòmic i de l'habitatge), les dificultats per a la inserció sociolaboral i les dificultats per a la inserció socioeducativa.

La problemàtica econòmica segueix sent la predominant d'aquest àmbit d'atenció amb pràcticament un terç dels expedients. En percentatges, observem que un 26% del total d'expedients atesos presenten una problemàtica econòmica lligada a situacions d'ingressos insuficients i un 11,6% estan sense ingressos. Aquestes són dades rellevants, ja que ens indiquen que el 37,6% de beneficiaris són nuclis familiars que es troben en una situació de pobresa o fins i tot d'extrema pobresa.

La problemàtica laboral, la segona en ordre d'importància, la pateix l'11% de les situacions ateses. Un percentatge aproximat, el trobem pel que fa a problemàtiques relacionades amb l'habitatge (12%); d'aquest percentatge ens preocupen

especialment els casos on consta la manca d'habitatge, una xifra que detectem que va en augment any rere any.

En relació amb els perfils identificats en l'àmbit de promoció social, s'han atès un 21,6% menys de dones que d'homes, i sobretot posem el focus en l'augment a la comarca de l'atenció a famílies unipersonals (43,16%). Per franges d'edat, les més ateses són les compreses en edat laboral, de 35 a 64 anys i la de 18 a 34 per aquest ordre.

Per nacionalitats, les més ateses segueixen essent l'espanyola, la marroquina i la gambiana, seguides per l'hondurenya i la colombiana, que mostren un augment els últims anys.

L'atenció a les persones amb mancances econòmiques

Un dels eixos d'exclusió més rellevant, com ja s'ha destacat anteriorment, és l'econòmic, que depèn de les possibilitats de les persones de garantir-se uns ingressos mínims per viure.

Treballem amb persones i famílies que tenen moltes dificultats per assolir aquest mínim de subsistència; algunes d'elles derivades d'aspectes personals, però, majoritàriament, degudes a circumstàncies estructurals, que les empenyen a l'exclusió.

Per tal de pal·liar aquests efectes, des del CASG s'acompanya aquestes persones a través de diferents accions i programes com els que es destaquen a continuació.

Acompanyament a l'ocupació

Accions per facilitar l'ocupació laboral a persones amb dificultats d'inserció tant per a persones en situació administrativa irregular com per a persones amb dificultats d'integrar-se al mercat de treball ordinari. La nostra tasca en aquests casos és posar a l'abast de les persones ateses les mesures d'acompanyament corresponents i acreditar situacions d'exclusió social.

- Programa treball i formació en línia (ACOL), que depèn del SOC (Servei d'Ocupació de Catalunya) i destinat a un dels col·lectius de persones més desprotegides i, per tant, amb més risc d'exclusió social: les persones migrades que obtinguin una autorització de residència temporal per circumstàncies

excepcionals d'arrelament social i que puguin subscriure un contracte de treball i fer una acció de formativa, situació que contribueix a la seva inserció sociolaboral. Aquest 2021 es comptabilitzen **15 contractes ACOL** repartits entre els diferents municipis de la Garrotxa i amb diferents associacions i entitats, com ADAD l'Encant, Suara, Càritas i La Fageda.

- **Empreses d'inserció laboral** que faciliten l'ocupació de persones amb dificultats importants per integrar-se al mercat laboral ordinari: Càritas (2 contractes), el Faig de la Fageda (12 contractes nous) i l'Encant-Solidança (8 contractes), en el marc d'un itinerari d'inserció.

- **Treballem. Projecte conjunt amb l'empresa Fox Serveis** per contractar persones joves per a la prestació de serveis de muntatge i desmuntatge d'instal·lacions teatrals, amb l'objectiu de desenvolupar habilitats laborals.

Possibilitar la subsistència / prestacions de garantia d'ingressos

Juntament amb la implementació dels expedients de regulació temporal d'ocupació (ERTO), una de les respostes principals en l'àmbit socioeconòmic que s'ha donat a Espanya a la crisi provocada per la Covid19 és la **creació i la posada en marxa de l'ingrés mínim vital (IMV)**, una prestació social no contributiva de la Seguretat Social dissenyada com a dret subjectiu per donar una resposta comuna a les situacions de pobresa estructural i per tancar el sistema de garantia d'ingressos estatal, tot i que volem destacar que aquesta prestació no està arribant a gran part de les llars que en serien destinatàries.

531
beneficiàries

295

Renda garantida
ciutadana

Pel que fa a la tramitació d'aquesta prestació, observem que l'excés de burocràcia, el llenguatge i la tramitació majoritàriament digital en dificulta la sol·licitud i finalment n'impedeix l'accés a les persones més vulnerables i en situació d'extrema pobresa.

Aquesta és una mesura compatible amb la renda garantida de ciutadania (RGC), que gestiona la Generalitat de Catalunya. En ambdues prestacions la nostra tasca és informar i fer un acompanyament a la tramitació digital. Des d'aquesta perspectiva, hem observat un increment de sol·licituds des de la seva implantació el 2017. **En relació amb el perfil majoritari de la persona sol·licitant, es tracta de una persona sola d'entre 45 i 64 anys.**

Les mesures d'àmbit nacional destinades als col·lectius de persones més desprotegides, i per tant amb més risc d'exclusió, sovint no són suficients per tal d'assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de les seves necessitats i de les necessitats socials (l'ingrés mensual de l'IMV per a un beneficiari individual durant el 2021 és de 469,93 euros i l'ingrés mensual de RGC per a un beneficiari individual durant el 2021 és de 664 euros). Les ajudes d'urgència social, mitjançant la prevenció de situacions de risc i la compensació de dèficits de suport social i econòmic, busquen aconseguir aquesta finalitat.

Ajudes d'urgència social

Dins de les funcions dels serveis bàsics d'atenció social queda establerta la gestió de les ajudes d'urgència social. La situació socioeconòmica actual, enmig d'una crisi generalitzada, ha afectat directament l'increment de les demandes econòmiques i les nostres accions han estat orientades a pal·liar aquests efectes en tres grans eixos d'atenció: **la cobertura de les necessitats alimentàries de la població més vulnerable, l'atenció a les dificultats derivades de l'habitatge i el suport per cobrir altres necessitats bàsiques dins l'àmbit de la salut i el benestar i el projecte d'atenció a les persones en situació d'exclusió.**

La crisi sanitària deguda a la Covid19 ha portat moltes persones i famílies a una situació crítica econòmicament parlant. . Aquesta situació ha comportat un increment de la demanda d'ajut per poder cobrir les necessitats més bàsiques, com l'alimentació, que ha passat a ser la principal necessitat, juntament amb l'habitatge, per a amplis col·lectius de persones en una situació d'extrema vulnerabilitat i pobresa.

Cobertura de les necessitats alimentàries de la població més vulnerable

Per atendre aquestes situacions, s'ha desenvolupat en tres recursos l'estratègia alimentària: servei d'àpats d'exclusió, centre de distribució d'aliments i targetes recarregables o ingrès econòmic.

- Els àpats d'exclusió

És un servei adreçat a persones en situació d'exclusió i perfil d'alta complexitat que no disposen d'habitatge o cuina i que requereixen un acompanyament per assolir les competències i habilitats per garantir-se els àpats diaris. Aquest servei ofereix diferents alternatives: àpats per emportar, àpats a domicili i assistència al menjador social.

13.461
àpats d'exclusió

71.870,81 €

Durant el 2021, el servei d'àpats ha servit un total de 13.461 àpats, cosa que representa un augment del 2% respecte de l'any anterior. D'aquests, s'observa una davallada del 7% dels usuaris de menjador social (5518 àpats), mentre que el 44,7% dels àpats s'han portat a domicili (7943 àpats), una dada que reflecteix l'efecte de la pandèmia.

- Centre de Distribució d'aliments de la Garrotxa (CDA)

El Centre de Distribució d'Aliments de la Garrotxa és un recurs, en conveni amb Càritas, destinat a oferir aliments bàsics a persones de la comarca de la Garrotxa que estan en una situació de precarietat econòmica i/o social, i que tenen moltes dificultats per cobrir adequadament les seves necessitats més bàsiques.

El Centre disposa de productes de necessitat bàsica que procedeixen de compres, campanyes (gran recapte), donacions tant de particulars com d'empreses i de la Unió Europea, i sobretot de l'aportació econòmica dels municipis.

CDA
2.349
persones usuàries

907

nuclis familiars

58.209,52

euros

3.957

cistelles

Durant l'any 2021, el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa ha gestionat un total de **3.957 entregues d'ajuts d'aliments**, butà, llet infantil i/o bolquers (3.198 han estat de famílies que viuen a Olot i 759 de famílies que viuen en altres municipis de la comarca de la Garrotxa).

Des del mateix projecte, s'han ofert 12 accions formatives i xerrades monogràfiques per millorar els hàbits alimentaris i la despesa. Hi han participat 96 persones.

- Targetes recarregables o ingrès econòmic

La targeta moneder és el mitjà a través del qual s'han fet la majoria d'ajuts econòmics per a alimentació per a les famílies de la comarca i que gestionem a través d'un conveni amb la Creu Roja. Es tracta d'una targeta recarregable mensualment.

Targeta moneder

489
famílies

€
470.387,84
euros

L'any 2020 vam donar ajuts, a través de targeta moneder, a 333 nuclis familiars de tots els municipis de la Garrotxa; aquest any 2021 s'ha augmentat fins a 489 nuclis, fet que representa un augment del 31%. Aquest sistema ens ha permès donar una millor cobertura a les necessitats d'aliments a les persones de la comarca.

L'any 2020, l'import de les ajudes a través de targeta moneder va ser de 136.087,50 €, tot i que aquest sistema es va utilitzar des del mes de juliol. Enguany l'import ha estat de 470.387,84 €. Una part d'aquest cost ha estat finançat per la Creu Roja del projecte (205.795,00 €)

En cas de no poder atendre les demandes d'ajut per cobrir les necessitats d'alimentació a través dels recursos exposats, i de forma més residual, s'ha optat per fer ajuts econòmics d'urgència per cobrir les necessitats alimentàries. Els ajuts atorgats al llarg del 2021 han estat d'un total de: 12.797,10 € (7.830,10€ Olot i 4.967,00€ comarca), que han beneficiat 270 persones (162 d'Olot i 108 de comarca).

270
persones

Ajuts urgents

alimentació

12.797
euros

A diferència del 2020, aquest 2021 s'han utilitzat bàsicament les targetes moneder com a mitjà per fer l'ajut econòmic, cosa que explica la diferència entre els imports d'aquest ajut d'un any a l'altre.

Atenció a les dificultats derivades de l'habitatge

Disposar d'un habitatge és un dret que no tot hom té garantit, i la crisi econòmica derivada de la crisi sanitària de la Covid19 ha fet emergir encara amb més força les necessitats habitacionals i d'atenció social per l'augment de la vulnerabilitat, l'exclusió social i les dificultats d'accés a un habitatge digne.

Degut a l'impacte que la manca d'habitatge, les condicions de l'habitatge o les dificultats d'accés a l'habitatge provoquen a la població, es fa necessària una intervenció molt coordinada i conjunta del Consorci amb l'Àrea d'Habitatge, especialment de l'Ajuntament d'Olot. És per això que es continuen les reunions setmanals políticotècniques instaurades l'any 2020.

També existeixen diverses comissions de treball conjunt entre el Consorci, l'Àrea d'Habitatge i altres agents implicats: la comissió d'ocupacions irregulars, en la qual es valoren les situacions detectades i s'acorda les intervencions a fer; la comissió d'adjudicació d'habitatge, que determina la persona o família a qui s'adjudica un habitatge de l'Ajuntament, i la comissió d'alta conflictivitat social, en la qual s'aborden aquelles situacions que provoquen alarma, queixes i males-tar veïnal i social.

Aquest any 2021 s'ha volgut treballar per identificar els reptes i possibles actuacions a realitzar per pal·liar el problema de la discriminació racial en l'accés al habitatge. És un tema sensible i delicat, i s'ha pogut treballar amb moltes persones que, des de posicions diverses i contraposades, han fet l'esforç de dialogar, de parlar i escoltar amb l'objectiu de trobar solucions conjuntes.

Aquest treball ha estat coordinat per la Universitat de Girona - Quim Brugué- i hi han participat persones i col·lectius afectats per la discriminació, agents de la propietat, entitats socials, associacions veïnals i professionals de l'Administració local.

L'any 2021 s'ha elaborat el document i es continuarà per avançar amb les propostes que detalla.

A més des del CASG, per pal·liar les situacions relacionades amb la manca d'habitatge, amb les dificultats econòmiques

per poder pagar els lloguers o per la pobresa energètica, es porten a terme diferents actuacions:

- Informes d'exclusió residencial i de pobresa energètica

Aquests informes tenen com a objectiu impedir la interrupció dels subministraments bàsics com l'aigua, l'electricitat o el gas a les persones en situació de vulnerabilitat econòmica per impagament, o acreditar el risc d'exclusió residencial, com a mesura per afrontar la pobresa energètica.

Exclusió

residencial

28
informes

771
informes
pobresa energètica

- Les ajudes per subministraments

Ajudes que, tot i que no es tradueixen en pagament de deutes, sí que són ajuts puntuals per tal que es pugui tramitar una alta de subministrament, instal·lar comptadors, pagament de gas butà, etc. Durant el 2021, aquestes ajudes han augmentat un 7,1%.

- Pensions / Apartaments

La manca d'habitatges socials a la comarca per atendre situacions d'emergència i/o donar resposta a la necessitat d'allotjament a les persones en situació de sensellarisme fa que haguem de comptar amb pensions que, des de l'àmbit privat, ens faciliten la possibilitat de garantir l'allotjament en determinades situacions. Durant el 2021, 103 persones han fet ús de pensions, 28 més que el 2020. De totes les persones que han fet ús del servei, algunes fa més d'un any que hi viuen. El 76,7% són d'origen estranger i del total d'usuaris d'aquest recurs, el 61% són homes. La majoria de dones at-

Ajuts

per subministrament

56.057
euros

ses han estat víctimes de violència masclista, algunes d'elles amb infants a càrrec. El cost d'aquesta ajuda ha significat 283.367,41 €.

- Ajudes per al lloguer d'habitacions/ habitatges / càmpings

Davant la dificultat de trobar habitatge i fer front al cost que suposa, un altre recurs que s'ha utilitzat és el lloguer d'habitacions / habitatges, i s'ha optat pel lloguer d'un bungalow/ parcel·la en un càmping. El 2021 s'ha proporcionat ajuda a 148 nuclis familiars (125 habitació/habitatge i 23 bungalows/ parcel·les) amb un cost de 93.943,13 €.

- Programa Sostre 360°

El projecte Sostre 360° és un programa d'acompanyament personalitzat adreçat a joves en situació de vulnerabilitat i risc de carrer, i que té per objectiu oferir un marc estable de referència per ajudar les persones ateses a construir un projecte de vida autònom autosuficient i que abordi, des d'una vessant social i educativa, les necessitats dels joves en un entorn residencial compartit, la qual cosa afavoreix la reducció de la conflictivitat i evita la cronificació de situacions crítiques.

Suport educatiu

i allotjament a 46 joves

- Empadronament al CASG

Des del CASG facilitem l'empadronament per **garantir els drets fonamentals de les persones** com l'accés a la sanitat, l'escola i la documentació, i que tenen dificultats per accedir a empadronar-se a qualsevol altre lloc. Durant el 2021 s'han empadronat al CASG **316 persones**, un 116% més que el 2020. La majoria dels empadronaments s'han fet a persones de **nacionalitat espanyola**, en segon lloc hi trobem nacionalitats com l'índia, seguida de països com Marroc i Gàmbia. És important destacar, però, que els països de parla hispànica tenen un pes rellevant si els comptabilitzem junts.

Aquest augment dels empadronaments per part del CASG és conseqüència de l'increment de la precarietat habitacional que tenim a la comarca, i que moltes persones viuen en llocs dels quals no disposen de títol acreditatiu (habitatge cedit, relloguer d'habitatge, pensió, càmping...).

Cobertura d'altres necessitats bàsiques

Altres ajudes d'urgència per garantir la cobertura de **necessitats com salut** (farmàcia), de **desplaçament**, per fer **gestions i tràmits** necessaris bàsics o per garantir la igualtat d'oportunitats d'àmbit formatiu o de lleure, vestimenta i calçat. Aquests ajuts s'han duplicat respecte del 2020 i el 2021 han estat de 20.755,64 euros en salut i farmàcia, 3.996,83 en roba i 25.083,02 en transport.

Projecte d'atenció a les persones en situació d'exclusió social

El servei d'atenció a les persones en situació d'exclusió aborda les situacions d'exclusió de forma integral per:

- Garantir la cobertura de les necessitats bàsiques d'alimentació i higiene personal de les persones en risc i / o en situació d'exclusió social a través de la creació d'un servei d'àpats amb menjador, dutxa i bugaderia.
- Establir vincles entre les persones que utilitzen el servei per tal de poder disposar d'un mínim de xarxa relacional.
- Posar un èmfasi especial en el fet que la persona generi una vinculació positiva amb ella mateixa per empoderar-la.
- L'espai de menjador

És un instrument per afavorir i millorar la qualitat de vida de les persones amb greus necessitats socials per tal d'assegurar una alimentació bàsica amb una dieta equilibrada i, a la vegada, oferir un espai de relació.

El servei de menjador ha reduït la seva assistència en un 7% degut a l'adaptació de les restriccions i mesures de seguretat que s'han anat adoptant al llarg de l'any per la situació pandèmica.

Menjador social

62
persones

5.518

àpats

- La dutxa i la bugaderia

Ofereix la possibilitat de garantir la higiene personal i treballar els hàbits individuals, alhora que permet que les persones que per alguna raó no poden fer-ho al propi domicili, puguin rentar-hi i assecar-hi la roba.

Pel que fa al servei de dutxa i bugaderia, en comparació al 2020, volem precisar que, malgrat que el nombre de dutxes és molt similar, s'ha incrementat el nombre de persones amb 21 persones més que l'any anterior, de la mateixa manera que també ha crescut amb 18 persones més el nombre de persones que han requerit el servei de bugaderia.

Dutxa i bugaderia

74
persones

491

dutxa

610

bugaderia

L'**Espai obert** és un projecte que pretén generar un espai acollidor, informal, on les persones se sentin bé, a gust, i així poder crear vincle i treballar des d'un perspectiva diferent. Poden trobar-hi, a més de la zona de cafè, te i infusions, esmorzar variat, premsa, televisió, ràdio, jocs de taula, accés a ordinadors amb wifi,...L'horari d'atenció és els dilluns i els

dimecres de 10 h a 12 h i els dimarts de 15 h a 17 h, i es du a terme al mateix emplaçament que el menjador social.

Malgrat que gran part del 2020 i el 2021 aquest espai ha estat tancat a causa de les restriccions generades per la Covid19, a finals d'octubre d'aquest any l'hem reobert adaptant-ne el funcionament a les mesures de prevenció necessàries. De mica en mica s'ha anat recuperant el volum de persones que en feien ús. Així, durant la segona quinzena d'octubre van assistir-hi 21 persones, 52 al novembre i 45 al desembre. La previsió de cara al 2022 és que l'assistència continuï augmentant, així com la introducció de noves activitats i estratègies que dinamitzin l'espai.

- El suport individual

Neix de la necessitat d'acompanyament a les persones. Els objectius principals del servei són, d'una banda, facilitar que la persona pugui adquirir, treballar i consolidar habilitats i competències per poder desenvolupar-se amb la màxima autonomia possible en les activitats instrumentals de la vida diària; i de l'altra, afavorir la integració social de les persones en situació de vulnerabilitat o exclusió social a partir d'accions que facilitin l'adquisició i millora de les seves habilitats socials. Durant l'any 2021 hem fet aquest suport individual a **69 persones**.

- Atenció als transeünts

Des del CASG, facilitem el **suport puntual a totes aquelles persones que estan de pas a la comarca** i que requereixen recursos puntuals com dormir, menjar o desplaçar-se. Al llarg del 2021 s'han atès **28 persones**.

L'atenció als joves amb dificultats per a la inserció educativa i laboral

El sistema educatiu actual no afavoreix la inserció dels alumnes que no s'adapten als estils predominants dels centres educatius, fet que provoca que aquests siguin expulsats del mateix sistema. Això fa augmentar les dificultats per trobar feina i continuar estudiant, i totes les conseqüències que aquesta situació comporta tant per als mateixos joves com per la mateixa societat.

Durant els darrers anys, des de serveis socials disposem de diferents dispositius/projectes per acompanyar els joves

que es troben en situació de vulnerabilitat i de risc social molt important, tot i que amb recursos molt limitats i segurament sense poder atendre de manera holística totes les necessitats dels joves.

Taula de joves no acompanyats. En aquesta taula es pot anar traçant el circuit per atendre els joves amb aquest tipus de perfil.

Posant el focus en les persones joves, l'entorn, el context i les estructures socials resulten determinants en la configuració de les seves oportunitats, per construir les transicions vitals i una participació activa en el món social. L'edat determina l'accés a segons quins recursos i és un dels eixos de desigualtat social. Els joves són un col·lectiu especialment vulnerable en situacions de crisi i inestabilitat econòmica com l'actual, i en la majoria dels casos es troben en dependència total o parcial de la seva família d'origen.

Pel que fa a l'atenció a la població jove, dels perfils majoritaris dels joves atesos destaquem:

- Joves migrats sols

Alguns arriben essent menors d'edat (per pocs mesos) i entren dins el sistema de protecció i, quan fan els 18 anys, abandonen els centre i estan en situació de risc important. D'altres ja arriben amb 18 o 19 anys sense cap acompanyament, molt fràgils emocionalment, habituats a moure's en entorns de poca confiança, amb poca formació, en situació administrativa irregular, amb manca d'habitatge i sense ingressos econòmics.

- Joves amb situacions familiars molt cronificades i treballades per diferents serveis

Gran part d'ells coneguts pels serveis des de la primera etapa de la infància.

- Joves sense formació o formació molt baixa que no han pogut acreditar l'ESO

La formació és un eix important per prevenir el risc d'exclusió i contribuir al sentiment de pertinença en un grup i un context.

Entre les diferents necessitats dels joves, destaquem les formatives per la manca d'un recurs formatiu on aquells joves, per la seva situació emocional, social o de fragilitat, no tenen cabuda actualment. A la Garrotxa, l'**Escola de Segones Oportunitats Noima**, creada per La Fageda amb la col·laboració

de l'Ajuntament d'Olot, ha de facilitar la inserció educativa i/o laboral d'aquest tipus de joves, ha reduït l'abandonament escolar i el risc d'exclusió social. Hem participat en l'elaboració del projecte i posada en funcionament de la primera fase de l'escola conjuntament amb la direcció d'educació, d'ocupació (20 reunions).

També volem destacar les necessitats residencials per la manca d'oferta de pisos o d'habitacions a un preu assequible i on paral·lelament s'han detectat dificultats d'accés a l'habitatge per raons de racisme. Finalment, també destaquem les necessitats de tractament de salut mental i/o addiccions que facilitin l'acompanyament als joves que han passat per processos migratoris dolorosos.

Atenció als joves

178
joves

Intervencions grupals amb joves

L'àmbit grupal és un entorn important dins de l'atenció als joves. Per aquest motiu, durant el 2021 després de les restriccions per la Covid19, s'ha pogut recuperar l'hort comunitari. Al llarg de l'estiu es van programar 2 projectes grupals amb els joves migrats sols en l'àmbit del lleure i l'esport lúdic.

A l'octubre, es va iniciar el nou projecte La Volta, per tal de treballar les emocions negatives entre els més joves (desànim, malestar...) a través de la creació artística.

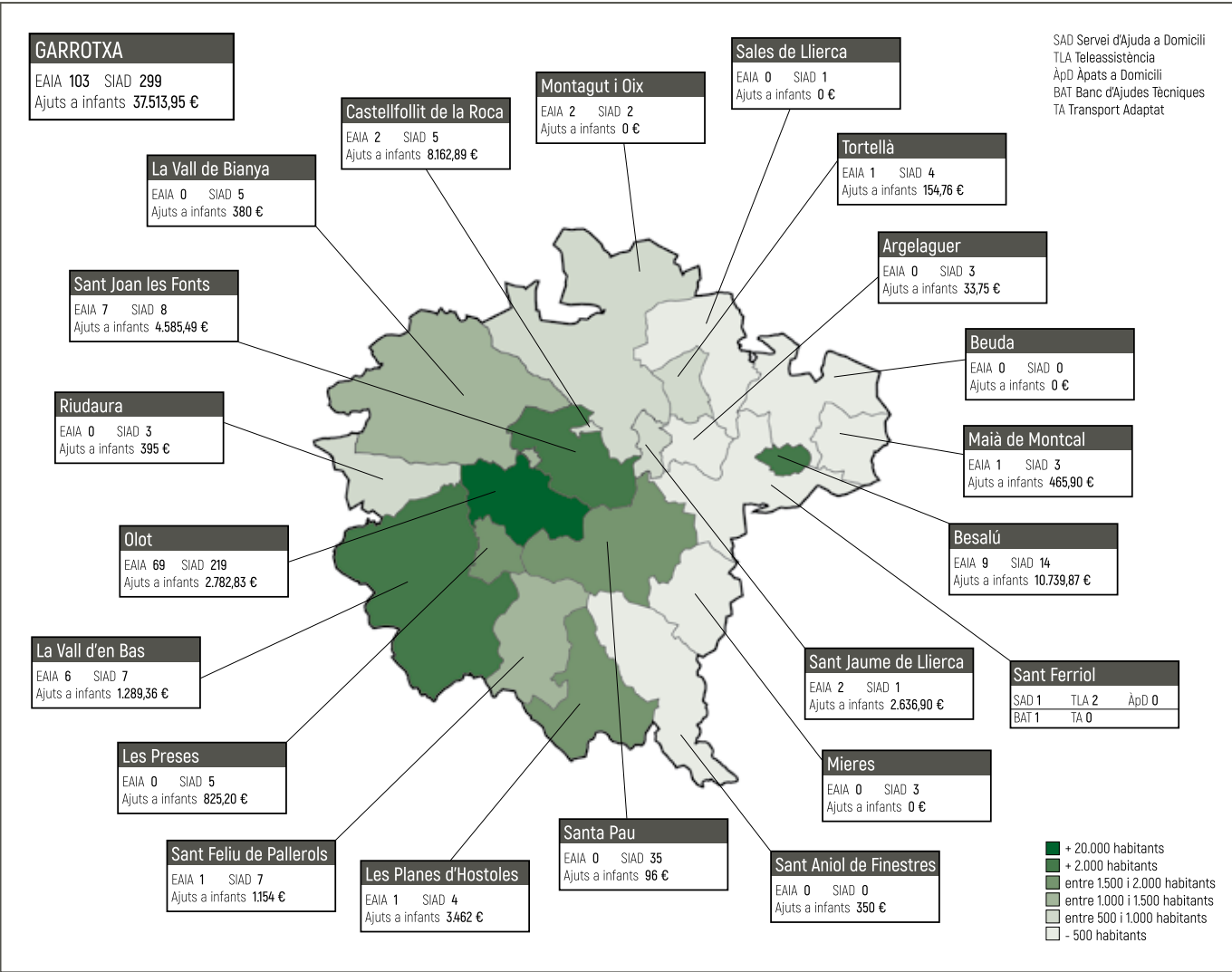

L'ACCIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DAVANT LES NECESSITATS RELACIONALS FAMILIARS

Les famílies continuen essent l'espai on generem els vincles socials. Les situacions de necessitat en l'àmbit relacional inclouen aquelles situacions de necessitat derivades de les dificultats en els vincles socials, tant en l'entorn familiar com comunitari. S'hi inclouen les situacions en les quals els dèficits en les relacions socials, la manca de relacions i /o l'existència d'unes relacions disfuncionals creen risc en les persones. Parlem, doncs, de relacions familiars amb una falta de compliment de les funcions de suport i d'ajuda a la família, i dels dèficits en les relacions socials, en les quals es presenten dificultats de relació amb l'entorn.

“Treballem per transformar i millorar la qualitat de vida dels infants, adolescents i joves, i la de les famílies, des de la protecció i la seguretat, el treball de les capacitats i les relacions amb l'entorn.”

Recursos per atendre les necessitats relacionals familiars per municipis. Garrotxa, 2021

Font: Consorci d'Acció Social de la Garrotxa

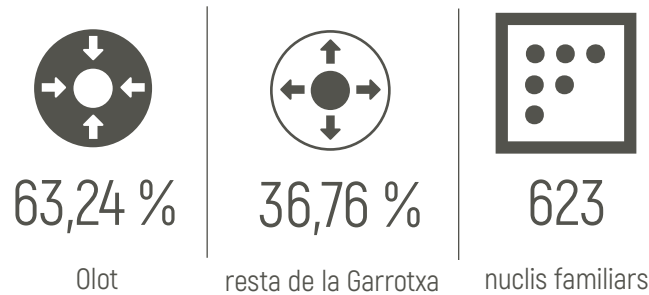

La nostra intervenció s'enfoca des de la detecció, posant el focus en aquelles situacions emergents per tal de poder arribar de forma precoç a aquelles famílies més vulnerables; la prevenció, que ens permet treballar per reduir les variables de risc social i potenciar les protectores, el tractament, fent un acompanyament a les famílies dins el seu cicle vital i la protecció, prioritzant els drets dels infants i utilitzant els recursos de protecció necessaris per frenar les situacions d'alt risc.

Relacionals familiars

1.722
persones

L'actual context encara de pandèmia visibilitza els impactes que està tenint la crisi de la Covid19 sobre les famílies més vulnerables (efectes econòmics, socials, relacionals i emocionals), que acceleren les desigualtats socials. La falta de recursos, així com les dificultats per cobrir les necessitats bàsiques de la vida diària, han fet que s'incrementi el risc d'exclusió social, però alhora també la tensió en l'entorn familiar, i han generat comportaments distorsionadors que dificulten la possibilitat d'una reacció eficaç a l'entorn d'aquesta situació. Davant d'aquest complex entramat de dificultats, tant materials, com socials i personals, apareixen consegüentment les situacions de risc en les famílies que afecten els infants, com ara situacions de violència masclista, de negligència, de maltractament, dificultats per atendre les necessitats bàsiques o senzillament la transmissió de valors, d'afecte o el control parental i l'aïllament per manca de xarxa familiar i la manca de capacitats i habilitats parentals. És per això que emergeix la necessitat que les famílies desenvolupin estratègies per afrontar les situacions de risc i l'estrès que els genera.

En l'11,74% de les situacions ateses als serveis socials bàsics, la seva necessitat primordial és la relacional en l'àmbit familiar.

La problemàtica predominant detectada són les dificultats de relació familiars i socials. Tot i així, la gran majoria d'aquestes famílies tenen altres necessitats directament relacionades amb l'economia, l'habitatge i/o laborals. En relació amb el perfil dels nuclis familiars atesos, volem destacar famílies monoparentals, amb les dificultats afegides que aquesta situació comporta, com la poca xarxa social, les dificultats econòmiques o les dificultats de conciliació laboral i familiar.

Al llarg d'aquests darrers anys, per tal de donar resposta a les diferents necessitats, hem apostat per intensificar el treball en xarxa amb l'àmbit educatiu, de salut mental infantil, joventut, salut, justícia i policial, per tal de millorar l'atenció cap a les famílies.

A partir de les CAD's socials, cada referent de SBAS assisteix regularment als centres educatius per tal de coordinar i fer plans de treball conjunts amb les situacions que es detecten de risc social i amb una necessitat d'intervenir en les relacions familiars.

Un altre aspecte incorporat de nou és la figura professional de la **integradora social**, que intervé en els plans de millora amb les famílies per tal de reforçar i establir pautes i hàbits.

La Taula de la infància és un espai de coordinació de les actuacions adreçades a infants i adolescents i que treballa per comissions.

S'ha fet acompanyament a 21 famílies, que corresponen a 43 beneficiaris.

Servei d'Intervenció Socioeducativa (SIS)

Prevenir la desprotecció infantil, promocionar les relacions familiars positives dins la família i en el seu l'entorn, i millorar les capacitats parentals són els objectius del servei d'intervenció socioeducativa. Inclouen programes i accions d'atenció a les famílies en funció de les edats i necessitats dels infants i adolescents.

Es fonamenten en la prevenció de la desprotecció infantil, la continuïtat d'atenció dels 0 als 18 anys i la importància del treball familiar.

Servei 0-3

La tasca preventiva és molt important i, per tant, intervenir en situacions de risc i/o situacions de necessitat i vulnerabilitat en els infants de 0 a 3 anys, i fins i tot des de l'embaràs és primordial. Aquesta etapa evolutiva és bàsica per al futur desenvolupament de l'infant perquè les carències que es puguin donar en aquest moment evolutiu repercuteixen en el seu desenvolupament posterior. S'ofereix l'espai nadó, d'acompanyament i consulta, i els grups de criança per a les famílies.

Treball en xarxa amb salut i llars d'infants.

Un dels aspectes fonaments és el treball en xarxa, a partir de comissions de treball periòdiques amb les referents de salut: llevadores, pediatria, treballadora social de l'hospital, ginecologia, per tal de detectar i coordinar les actuacions preventives i d'intervenció social i comunitària.

Servei 0-3

174
persones

66

famílies

Centre Diürn

Aquest és també un servei preventiu i fora d'horari escolar per a infants i adolescents d'entre 4 i 16 anys, que dona suport, estimula i potencia l'estructuració i el desenvolupament de la personalitat, la socialització, l'adquisició d'aprenentatges bàsics i el lleure, i compensa les deficiències socioeducatives dels infants i adolescents mitjançant el treball individualitzat, el grupal, el familiar, el treball en xarxa i amb la comunitat.

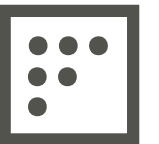
Les funcions són d'observació, intervenció educativa (individual, grupal i familiar) i avaluació dels objectius marcats en cada pla de treball. Sobre la base del diagnòstic social i familiar es tira endavant el tipus d'acompanyament més adequat. És un servei d'atenció directa, on es poden veure els comportaments i hàbits dels infants i adolescents, i fomentar els canvis amb les famílies. En total s'han atès 44 infants i adolescents (9 infants més que l'any passat).

Tarda en família

El programa d'intervenció socioeducativa i terapèutica Tarda en família està adreçat a famílies que presenten dificultats en l'exercici de les competències parentals. En aquest espai es treballa educativament per donar eines d'atenció bàsica, calidesa emocional, límits i pautes cap als infants. Es fa una intervenció individual, grupal i familiar, i s'aprofundeix en les competències parentals.

Tarda en família

10
famílies

Servei de suport a les famílies (SSF)

Es tracta d'un servei d'acompanyament i intervenció terapèutica adreçat a les famílies amb infants i adolescents en situació de risc social. Les intervencions s'orienten cap a la prevenció de la desprotecció infantil i la promoció de les relacions familiars, la parentalitat, el projecte familiar i el pro-

SSF

234
persones

68

famílies

jecte educatiu dels fills/es i les relacions de les famílies amb el seu entorn familiar i social, a partir del treball individual, familiar i/o grupal.

El focus es posa en les disfuncions familiars, el treball psicoterapèutic, les capacitats parentals i l'acompanyament emocional en el trauma infantil. El treball coordinat amb els serveis de salut mental infantil són bàsics per poder fer una atenció més integrada.

Observem de nou, en aquest servei, un clar predomini de les famílies monoparentals i reconstituïdes per sobre del model de família nuclear. Des del **programa Vaivé** (que explicarem a les necessitats relacionals comunitàries) de suport a les famílies que han fet o volen fer un reagrupament familiar, s'intervé amb famílies principalment originàries de països d'Amèrica Central. S'ofereix un acompanyament emocional en els processos de dol migratori i en l'adaptació de les famílies al fet del reagrupament.

Servei Timó, acompanyament a adolescents

És un servei destinat a donar suport als **adolescents** que estan **en una situació de risc**, amb la finalitat que puguin assolir progressivament les capacitats per gestionar les seves responsabilitats personals i socials, a partir d'una intervenció que respecta la diferència i el ritme de cada adolescent.

El treball en xarxa és i ha de ser una de les essències del servei; és un pilar bàsic per poder desenvolupar una intervenció integral en l'acompanyament de l'adolescent, per tal de poder establir una mirada estratègica, proactiva i preventiva, sobretot per poder detectar i vincular diferents situacions que aparentment són aïllades o no estan relacionades entre si.

Servei Timó

49
adolescents

En aquesta xarxa, hi participen el Servei Timó, el Servei de joves del CASG, la referent d'ocupació juvenil i l'Àrea de Cultura i Educació de l'Ajuntament i l'EAP amb la funció d'assessorament.

Xarxa 16-18 de joves de la Garrotxa.

Treball grupal

Considerem l'atenció grupal una modalitat d'atenció que inclou **diferents dimensions i processos entrelaçats i transversals entre diferents projectes i serveis**. S'ha treballat amb grups de suport a dones, de competències parentals i d'acompanyament al dol migratori a partir de caminades per la natura i banys de bosc.

Servei d'informació i atenció a dones (SIAD)

Aquest servei vol ser un punt de referència per a les dones i té la finalitat de potenciar els processos d'autonomia i contribuir a la superació de totes les situacions de desigualtat de gènere.

Si observem l'impacte de gènere de la Covid19 i en tota la situació de crisi, podem veure que els fenòmens socials no afecten de la mateixa manera els diferents gèneres i, en el cas del SIAD, una de les tendències rellevants és l'augment en tots els serveis que s'ofereixen.

En relació amb el treball en xarxa a la comarca, treballlem amb un marc d'actuació en situacions de violència masclista a partir d'una comissió de prevenció i atenció a la violència masclista, en la qual participen tots els serveis de detecció i atenció de diferents àmbits. Des de Salut es compta amb una treballadora social a l'Hospital, servei d'urgències a l'Hospital, salut mental infantil i d'adults, ginecologia, programa de suport a primària, CAS, Policia local i Mossos d'esquadra, i també l'Equip d'assessorament psicopedagògic i Inspecció d'Ensenyament. Al SIAD, comptem amb un equip d'atenció a la víctima, de Justícia, l'entitat Alba i l'Oficina de treball de la Generalitat de Catalunya.

Des del CASG també s'han impulsat la Taula laboral, amb la participació de Mas les Mates, Fundació Addecco, Oficina de treball de la Generalitat, serveis socials i SIAD. I també s'ha tirat endavant la Taula d'entitats feministes: La Dalla, grup Alba, Les Guilles, Grup de Dones de Besalú, Grup de Dones de Mieres, Gaia Mitològica, Alliberem-nos, SAGOE i Yagaru.

I també la Taula d'entitats feministes de la comarca.

És un servei que ofereix informació, assessorament jurídic i atenció psicològica a les dones. L'acollida social es fa des dels serveis socials bàsics, de forma coordinada amb l'atenció psicològica. La mirada cap a les violències està integrada a tots els serveis del Consorci.

El 2021, al SIAD s'han atès **299 persones** (294 dones i 5 homes), cosa que representa un augment del 43% respecte del 2020. Al servei d'atenció psicològica, s'han atès **164 dones** la qual cosa vol dir que s'han incrementat més del doble les atencions fetes l'any anterior. En el servei d'assessorament jurídic, s'han atès **74 dones** i observem, també, un increment de més del 50% respecte de l'any passat.

Als Espais de Bon Tracte hi han participat **109 dones**, cosa que representa un augment de la participació d'un 38%.

Finalment, pel que fa al dispositiu de localització d'ATEMPRO de situacions de violència, s'han activat **19 dispositius**.

El 2021, s'ha creat un equip de treball, el Vadegé, que, conjuntament amb el servei SAI d'atenció a la diversitat sexual i de gènere, té l'objectiu d'enfocar des de la perspectiva de gènere les accions de prevenció de les violències, juntament amb la campanya Retalla les violències, enganxa les cures, desenvolupada a la comarca. Paral·lelament, i per donar suport a totes aquestes accions, es continua amb els **Espais de Bon Tracte** oberts a les dones, per tal de promoure actituds de cura i autocura. També s'ha col·laborat amb altres iniciatives com el projecte E-Referent, d'emprenedoria laboral i el projecte Agència per a totes, dirigit a la formació de dones migrades.

L'atenció a la infància i l'adolescència en situació de desprotecció

Dins l'eix de protecció, les situacions d'alt risc o de desemparament s'atenen des del Servei d'Atenció a la Infància i Adolescència. És un equip especialitzat per a situacions de greu negligència, maltractament físic i/o emocional, abús sexual i en què la situació dels progenitors no és protectora.

EAIA supracomarcal de la Garrotxa

És un equip multidisciplinari i especialitzat que té com a objectiu el diagnòstic, tractament i seguiment dels infants i adolescents que valora el desemparament i quina és la millor proposta de protecció, a partir de mesures com l'ingrés en un centre residencial, l'acolliment en famílies o un pla de treball amb el mateix nucli familiar. És un equip supracomarcal: atén la comarca de la Cerdanya (la part gironina), el Pla de l'Estany, el Ripollès i la Garrotxa.

EAIA

120
expedients

Com a equip especialitzat en maltractament infantil, també treballa donant suport als serveis socials bàsics fent assessorament per als casos d'alt risc de desemparament detectat. Es valora molt positivament com una eina de caràcter preventiu. En aquest suport es plantegen intervencions de suport i plans de treball conjunts per tal de prevenir que s'agreguin les situacions de risc.

Taules d'Infància i protocols de maltractament i abús sexual infantil amb la participació d'equips de pediatria, treballadora social, salut mental infantil, CDIAP, Equip d'assessorament psicopedagògic, Inspecció d'Ensenyament, Serveis Socials, EAIA, Mossos d'Esquadra i Àrea d'Atenció a la Comunitat.

Igualtat d'oportunitats en la infància i adolescents

Les situacions socials desfavorides provoquen una desigualtat d'oportunitats per als infants i adolescents. Aquesta manca d'oportunitats i les situacions de discriminació repercuteixen en el seu desenvolupament personal i social. L'objectiu és treballar per la igualtat d'oportunitats en els contextos educatius i de lleure. Es tracta d'un treball transversal, a partir de la xarxa de serveis que atenen infants i adolescents, i amb l'objectiu de potenciar una educació per a tothom, amb accés als recursos de forma equitativa.

En aquest aspecte es destinen recursos en forma de beques per accedir a activitats extraescolars, amb l'objectiu incidir en la **inclusió social** i **fomentar la participació** dels infants i joves en activitats grupals i de lleure per afavorir que tinguin un bon desenvolupament personal i social, especialment aquells infants i joves que presenten algunes dificultats que podrien millorar amb la participació en activitats.

262
infants i joves

Igualtat
d'oportunitats

€
60.183,09

Espais socioeducatius de lleure: Garbuix i Larai

A la Olot, el Consorci disposa de dos espais socioeducatius de lleure: el **Garbuix**, gestionat per Esplais de la Garrotxa, i el **Larai**, des dels quals es contribueix a la inclusió i la cohesió social mitjançant el lleure. Els dos serveis es troben regularment per treballar el model d'intervenció i coordinar les actuacions. En total, aquest curs s'han atès 166 infants a les activitats diàries i uns 50 adolescents a l'aula de deures. Durant l'estiu, s'ha pogut oferir el casal d'estiu amb la participació de 128 infants i adolescents.

Aquest 2021, volem destacar el projecte que s'ha dut a terme conjuntament amb l'entitat **Sàgoe** per treballar la igualtat de gènere i la diversitat sexual a l'etapa de la secundària.

Un altre projecte desenvolupat durant el 2021 és el projecte **Lligams**, que neix en el marc de la **lluita contra la pobresa infantil** per donar resposta a les necessitats d'alimentació d'infants i adolescents a la comarca de la Garrotxa, fora del període escolar, ja que no disposen del menjador escolar.

L'objectiu principal és afavorir el **consum de productes frescos** i promocionar una alimentació saludable, tants dels infants i adolescents com de les seves famílies.

Espais socioeducatius

476
famílies

812

persones adultes
beneficiàries

529

infants i adolescents
beneficiaris

Aquestes famílies han disposat de la targeta d'alimentació del Bona Àrea, a partir del conveni amb Creu Roja amb la campanya de la Joguina Educativa, que ha comptat amb **97 famílies participants** i un total de **191 infants**, i també amb la campanya de material escolar amb **85 famílies** i **145 infants**.

Prevenició

La protecció davant els riscos, la minimització de les repercussions negatives dels factors de risc i la inclusió social, entre d'altres, són àmbits d'intervenció per actuar de manera preventiva i proactiva.

Quan parlem de conductes de risc, fem referència a les conductes evitables que poden tenir conseqüències negatives en les persones i en la gent que les envolta, concretament als comportament relacionats amb la violència, el consum de substàncies que poden generar dependència, als comportament vinculats a les addiccions al joc i a l'ús de noves tecnologies i a les conductes relacionades amb el sexe segur.

Per tal de poder incidir en la prevenció, es va engegar un **programa d'accions de prevenció de les violències i promoció dels bons tractes als centres educatius de la comarca**. És un programa que s'aplica durant tot el curs escolar als centres educatius, de forma continuada, per tal de poder generar bones pràctiques i referents de prevenció dins els centres. Es fan tant accions destinades a l'alumnat, com al professorat i les famílies, a partir de tallers, intervenció i acompanyament a l'aula, formació amb professorat i xerrades amb famílies. La intervenció es fa des de la gestió emocional, potenciant el bon tracte i la perspectiva de gènere. S'ha fet a sis centres educatius de primària de la comarca, amb la idea de poder arribar en següents cursos els a tots els centres i que aquest treball s'inclogui dins la dinàmica del mateix centre. Es porta a terme conjuntament amb l'entitat Ranura.

En relació amb la **prevenció de consum de tòxics**, s'han fet 33 activitats a cinc centres educatius de la comarca, dels programes On-Off (ús de pantalles), Drogues què, Sex o no sex, Sortim (consum alcohol), Sota pressió i Jo soc rar (habilitats socials).

També des de la prevenció del consum, es treballa amb el Programa **SMEASA** (servei de mesures alternatives a la sanció administrativa), que ofereix una alternativa a la sanció administrativa imposada als infractors menors d'edat per consum o tinença de drogues a la via pública, **per fer una tasca educativa** orientada cap al no consum de tòxics o cap a la reducció dels riscos derivats d'aquest consum.

SMEASA

4
joves

23

intervencions individuals

L'ACCIÓ DELS SERVEIS SOCIALS DAVANT LES NECESSITATS RELACIONALS COMUNITÀRIES

Les necessitats relacionals comunitàries són aquelles necessitats que impliquen relacions socials vinculades a l'entorn més proper. L'objectiu de les accions que es fan en aquest sentit és treballar amb i per a les persones per promoure la igualtat d'oportunitats i millorar la cohesió social. Ho fem des de la prevenció i facilitant espais de relació entre persones per tal que, conjuntament, potenciïn les seves oportunitats i puguin transformar el seu entorn quotidià per respondre als principals reptes socials.

"Enfortir les relacions de les persones, cuidar-les i tenir eines per gestionar els conflictes que de ben segur sorgiran entre unes i altres és la finalitat d'aquest àmbit. Una finalitat que només pot aconseguir-se col·laborant amb la resta d'agents de la comarca: entitats, professionals de diferents àmbits o ciutadania no organitzada".

Servei d'acollida a les persones migrades

Les persones interaccionem, ens relacionem i compartim espais comuns. Perquè aquests espais siguin entorns on predomini el respecte, el reconeixement a l'altre i la convivència, cal que coincideixin dos aspectes: que compartim uns valors i unes normes bàsiques i que puguem reconèixer i respectar la diversitat.

Els canvis constants actuals fan difícil que es donin aquestes dues condicions. Un dels efectes d'aquests canvis constants és la generalització de les migracions. Aquest servei treballa per acompanyar i acollir les persones que arriben a la comarca.

El servei d'acollida a les persones migrades informa les persones novingudes de la realitat social i cultural d'Olot i la Garrotxa. S'expliquen els drets i deures de la ciutadania, el funcionament de la societat catalana i els serveis i recursos bàsics del municipi. La principal finalitat és aconseguir que les persones siguin autònomes i puguin desenvolupar-se per elles mateixes.

Servei de primera acollida

El Servei de primera acollida és el servei que desenvolupa la Llei 10/2020 d'acollida de les persones immigrades i retornades a Catalunya. Des d'aquest servei s'informa les persones estrangeres (i totes aquelles que ho demanin) que acaben d'arribar als municipis de la comarca del drets i deures que

Tots els serveis implicats (diversos serveis de l'Ajuntament d'Olot -Oficina d'Atenció al Ciutadà, Oficina Local d'Habitatge, Àrea de Cultura, Policia local, Oficina Municipal d'Escolarització, DinàmiG-; ABS Olot, Consorci Acció Social Garrotxa, Servei d'Ocupació de Catalunya, Servei de Català d'Olot-la Garrotxa, Escola d'Adults, Càritas Garrotxa, Oficina d'Afers socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, Fundació CEPAIM, Creu Roja Garrotxa i Hospital d'Olot) es coordinen a través de la Taula d'acollida. Aquest 2021 s'han reprès les dues convocatòries anuals.

tenen com a persones novingudes, per tal de facilitar la seva autonomia i promoure la cohesió social.

Segons la Llei, els ajuntaments de Catalunya amb una població igual o superior a vint mil habitants han de prestar el servei de primera acollida. Per tant, de tots els municipis de la comarca, només Olot està obligada per llei a facilitar el servei, tot i que a la resta de municipis la llei deixa ben clar que les persones tenen el dret de ser acollides si així ho demanen.

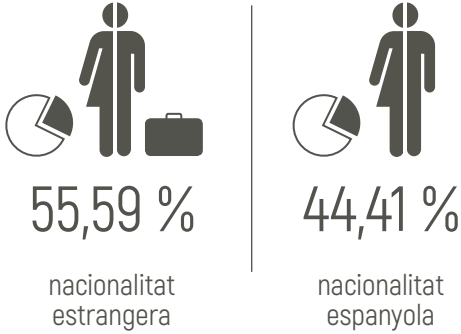
La manera més comuna d'arribar al Servei de primera acollida és a través de l'empadronament¹.

El primer pas que planteja la Llei és que les persones novingudes que sol·licitin el servei passin per una **entrevista d'acollida**. En total, aquest any **206 persones han fet l'entrevista**, una mica menys que l'any anterior; la corba que augmentava any rere any s'ha estabilitzat.

¹ Dades provisionals 31/12/2021 de les noves altes a l'Ajuntament d'Olot.

2.193
noves altes

Padró Ajuntament
d'Olot 2021

Un cop feta l'entrevista d'acollida, les persones poden inscriure's al **mòdul C** (sessions d'acollida, de coneixement de la societat catalana i del marc jurídic) i es porten a terme visites a espais, visites a d'altres tècnics i dinàmiques de grup que donen peu a un posterior acompanyament. El 2021, s'han fet **11 sessions** (quatre més que l'any anterior), dues de les quals són d'acollida juvenil. Els usuaris en destaquen l'alt grau de satisfacció. Per primer any, **el percentatge d'assistència d'homes és més gran que el de dones**, fet que atribuem que al mòdul d'acollida juvenil on tot són homes.

206
persones

Servei de primera acollida

79 mòdul B
123 mòdul C
40 certificats

Un cop fet el mòdul C, les persones poden fer el **mòdul B (coneixements laborals)** que s'imparteix des del SOC. Aquest any, el SOC n'ha impartit 6 i, a través d'una convocatòria de la Generalitat, hem pogut impartir dos mòduls més a la comarca (1 amb FICAT i un amb CITE) amb el resultat de **8 sessions del mòdul B i 78 persones certificades**.

A banda del B i el C, existeixen també els **mòduls A (llengua)** que són impartits pel Centre de Formació d'Adults (CFA) i el Consorci per a la Normalització Lingüística (CPNL). Per obtenir el certificat d'acollida cal haver fet 90 hores de llengua. Aquest any s'han ofert **31 cursos generals al CPNL** i s'hi han inscrit **514 persones**; a l'Escola d'Adults, per la seva banda, s'hi van inscriure **199 persones als 8 cursos de català** que s'han ofert.

Una vegada les persones acaben els 3 mòduls, es pot tramitar el certificat d'acollida que expedeix la Generalitat. Aquest 2021, **156 persones han sol·licitat entrar al circuit per poder aconseguir el certificat d'acollida** i 40 persones ja l'han acabat i han pogut obtenir el Certificat de primera acollida.

Acollida especialitzada

Actualment disposem de **tres formats d'acollida per a col·lectius específics**: demandants de protecció internacional, el Programa Vaivé d'acompanyament al reagrupament familiar i l'acollida juvenil.

Demandants de protecció internacional

L'acollida per a **demandants de protecció internacional** des del 2017 es porta a terme a través de l'entitat CEPAIM. A la Garrotxa, durant el 2021 es van atendre en la primera i/o segona fase del programa el triple de persones que fa 3 anys: **116 persones** d'un total de **45 unitats familiars** i de **16 nacionalitats diferents**. Enguany, la més nombrosa és la colombiana, seguida de la veneçolana, la ucraïnesa i l'hondurenys. De les 45 unitats familiars ateses l'any 2021 a Olot, 17 continuen dins del programa i 28 han causat baixa abans de finalitzar l'any, 10 de les quals per trobar-se en situació administrativa irregular.

Demandants d'asil

116
persones

16

nacionalitats

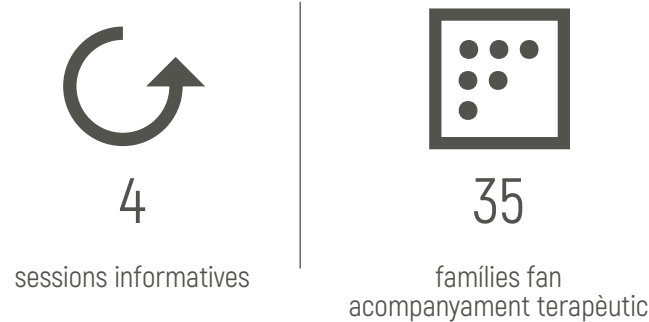

El Programa Vaivé

És el Programa d'acompanyament al reagrupament familiar en aspectes emocionals, socials, educatius i jurídics per tal de prevenir i/o minimitzar possibles dificultats, conflictes familiars posteriors i millorar la integració a l'entorn. El 2021 s'observa un augment de sol·licituds i s'ha reforçat el nombre de sessions respecte del 2020.

142 sol·licituds

Reagrupament familiar

L'acollida juvenil

És un recurs destinat als joves de més de 16 anys que han arribat a la comarca. Durant el 2021 s'han ofert 2 mòduls C específics per a joves i on han participat 28 joves. Malgrat que majoritàriament els participants són nois del Marroc menors de 30 anys, altres joves han arribat procedents de Ghana, Mali, Índia, Afganistan, Pakistan i Gàmbia.

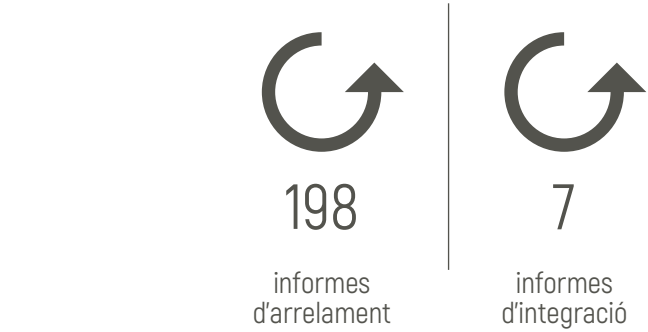
Acompanyament en tràmits d'estrangeria

El 2021, 355 persones han estat ateses per informar sobre tràmits d'estrangeria. S'han tramitat 198 expedients a la comarca; i de sol·licituds d'informe d'arrelament a la Generalitat, 155 a Olot i 43 a la resta de municipis de la comarca, una dada molt destacable, ja que representa gairebé el doble del 2020.

Les peticions de retorn voluntari i la detecció de la irregularitat sobrevinguda han sigut insignificants. Cal destacar, també, que el CASG té un conveni signat amb Càritas per disposar d'un assessorament jurídic de tots aquells casos

Tràmit d'estrangeria

355 persones

que creiem necessari derivar. El 2021, el servei ha atès 390 persones.

Servei de traduccions

Aquest és un servei adreçat als serveis públics i als centres educatius que atenen persones novingudes que no dominen les llengües oficials a Catalunya, per garantir la comunicació entre professionals i persones novingudes. Les demandes gestionades des del CASG han registrat un augment del 35% respecte del 2020. Es tracta d'un servei que va en augment, any rere any, i que en els darrers cinc anys ha quadruplicat el nombre d'hores de traducció.

Traduccions

188 serveis

Cuidadores 24 h

Cuidadores 24 h és un servei adreçat a millorar la situació administrativa i laboral de les cuidadores tot oferint, també, un servei d'acompanyament als tràmits de contractació. Aquest 2021 s'ha editat i imprès el tríptic amb les recomanacions per a famílies que tenen cuidadores per sensibilitzar sobre la regularització laboral de les persones cuidadores i millorar la relació amb les mateixes famílies. "Si vols que la teva família estigui ben cuidada, cuida a qui la cuida".

Joves que migren sense referents familiars

Del conjunt d'infants i joves migrants sols i sense referents a la Garrotxa, la gran majoria provenen del Marroc, la zona del Magreb i l'Àfrica subsahariana, i el perfil majoritari és d'un home major de 18 anys. El 63% de joves atesos de la comarca són majors d'edat i només el 37% són menors. En total, a desembre 2021 hi ha 119 joves a la comarca.

A la comarca es disposa d'un Centre d'emergències (Sant Feliu de Pallerols), un Centre de primera acollida (Maià de Montcal) i 4 pisos assistits en diferents franges d'edat, gestionats per diferents entitats del tercer sector. El 2021 s'han obert 3 pisos de gestió directa des del CASG.

Des de l'equip de dinamitzadores cíviques hem fet diferents projectes per tal d'aconseguir que aquests joves tinguin espais de relació amb d'altres joves i puguin contribuir i participar en la societat a la qual han arribat. Els principals projectes desenvolupats són:

Connectem?

Projecte destinat a la promoció de la xarxa relacional entre els joves que viuen i conviuen a la comarca i fomentar l'apropament i la coneixença. Actualment hi ha 39 joves inscrits,

21 dels quals en participen a través de 10 tandems o parelles de joves.

Activitats de sensibilització: 18 +1

Activitat de sensibilització al col·lectiu de joves migrants consistent en la visualització d'un documental produït a diferents municipis de la Garrotxa on conviuen i treballen joves que han migrat sols per servir com a punt de trobada entre dues realitats: la migració i l'assentament a la Garrotxa.

L'activitat s'ha dut a terme a 4 municipis (Santa Pau, Sant Feliu de Pallerols, les Planes d'Hostoles i Maià de Montcal), amb la participació de 230 persones. Cal destacar la bona acollida de la proposta i l'alta participació dels veïns i veïnes dels municipis.

Sou referents

Sessions d'immersió lingüística dirigides al conjunt dels professionals que treballen als centres i pisos tutelats per dotar-los d'un espai de reflexió i d'eines per reforçar i treballar la pràctica del català amb els joves. S'han fet 2 sessions impartides pel Servei de Català d'Olot-la Garrotxa i hi han participat 14 professionals.

Projecte SOM (sostenibilitat, ocupabilitat i medi ambient)

Acció portada a terme en col·laboració amb el SIGMA (Consort de Medi Ambient i Salut Pública), dirigida a un grup de 10 joves migrants adults sense cap referent, que viuen a Olot i no poden treballar ni fer cap formació reglada a causa de la seva situació administrativa irregular.

Atenció a les diversitats

Viure la diversitat com una font de riquesa social i com un dret és clau a l'hora de garantir igualtat de tracte i reduir les discriminacions que la ciutadania pugui patir per raons de diversitat sexual, cultural, de gènere, funcional, de llengua, de creences...Posar atenció a les discriminacions que es donen i oferir assessorament, suport i atenció és el repte que hem de superar per millorar com a societat.

Des del CASG s'atén la complexitat de les desigualtats socials que pot patir qualsevol persona pel seu gènere, origen, diversitat cultural, religiosa, diversitat sexual i/o de gènere,

diversitat funcional, etc. per tal de **garantir i fer efectius els drets de la població**. A través d'accions de sensibilització, conscienciació i prevenció de les múltiples discriminacions i vulneració de drets que persones i col·lectius pateixen (violència estructural masclista, LGTBfòbica, racista, capacitista, islamòfoba...), treballem per pal·liar les possibles repercussions que puguin suscitar tenint en compte i potenciant les pròpies capacitats de decisió, d'intervenció i la possibilitat de crítica i de transformació social.

El servei també **fomenta la visibilització i reconeixement de la diversitat** no com un fet advers a la humanitat, sinó com un principi vertebrador de la societat.

Diversitat sexual, afectiva i de gènere

El SAI (Servei d'atenció integral) actua en situacions de discriminació per raó d'edat, identitat de gènere, orientació sexual, origen, religió, llengua, nacionalitat, salut, discapacitat o situació socioeconòmica, entre d'altres per reduir les discriminacions que puguin convertir-se en delictes d'odi o que també es manifesten de maneres més subtils i invisibles.

Enguany, el SAI ha atès **13 persones**, a les quals ha fet **42 atencions individuals i/o familiars**. El perfil de població atesa és majoritàriament persones trans², i les seves famílies.

13

persones

3

accions de sensibilització:
11 tallers i 1 programa de ràdio

Aquest 2021, és interessant destacar que s'han presentat els **resultats de la diagnosi sobre les realitats LGTB+ a la Garrotxa** a personal tècnic i polític i a la ciutadania, a través de dos vídeos que s'han difós als mitjans de comunicació i xarxes socials.

² La paraula trans pretén visualitzar i incloure la gran diversitat d'identitats i percepcions del gènere: persones transgènere, transsexuals, crossdressers, genderqueers, agènere, no binàries, fluides, transvestits i tantes altres.

Igualtat de gènere

En el marc del treball per a la **igualtat de gènere en diferents àmbits de la vida** (laboral, salarial, conciliació de la vida personal), es porten a terme diferents accions. Durant el 2021 cal destacar la campanya de prevenció de les violències masclistes i LGTBfòbiques **Retalla les violències**, enganxa les cures desenvolupada a la comarca conjuntament amb el SAI i el Programa **Vadegé** a través de la programació de 14 espectacles de 6 companyies en els quals han participat aproximadament **700 persones** de totes les edats, i la formació per a entitats **Feminisme interseccional**, en la qual han participat **15 persones** de diferents associacions i també a títol individual.

14

activitats

700

persones
participants

Diversitat de creences

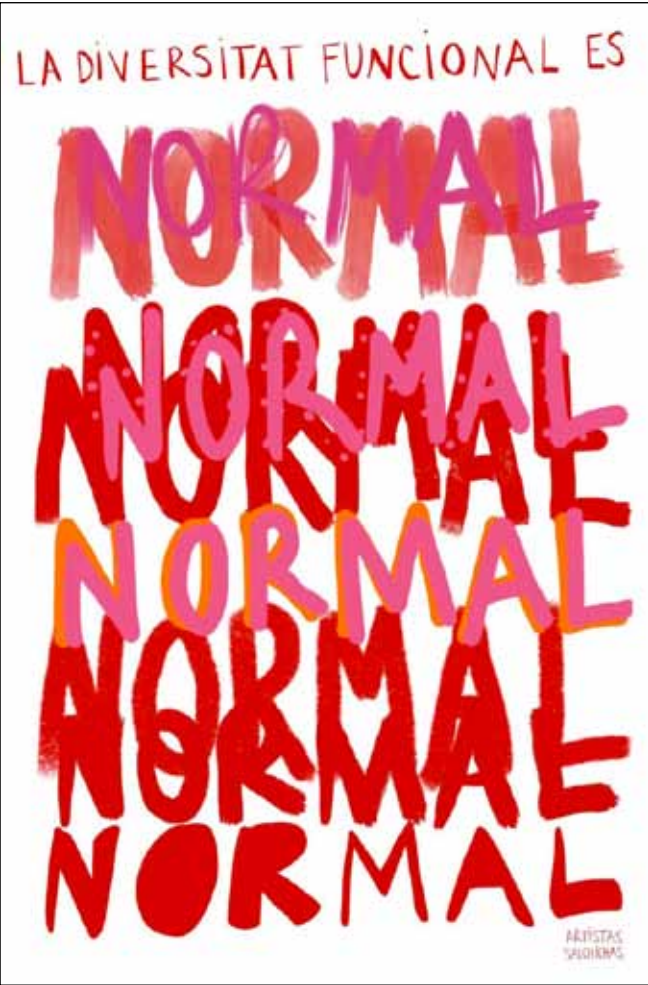
La creixent pluralitat de la comarca i del país ens dona una oportunitat de riquesa cultural que des de serveis socials treballem des de fa anys. Des del **Grup de Diàleg Interreligiós**, durant el 2021 s'han mantingut les trobades al llarg de l'any i hi continuen representades cinc confessions religioses, tot i que les restriccions de la pandèmia han repercutit en la freqüència i desenvolupament de les trobades.

Des del Grup han organitzat la **Mostra de Cinema Espiritual** amb dues projeccions, una a Olot i una altra a la Vall d'en Bas, amb un total de 44 assistents. Com a novetat, s'ha facilitat la visita a 6 espais de culte amb professorat de les aules d'acollida: els 3 oratoris musulmans, 2 evangèlics i el Gurudwara Sikh.

Diversitat funcional

Cossos i ments, la dignitat de la diferència és el tercer itinerari de drets civils que impulsa l'Ajuntament d'Olot i el Consorci d'Acció Social de la Garrotxa, i posa el focus sobre la diversitat funcional i els drets de les persones amb discapacitat. La voluntat és descobrir una altra manera d'enfocar el tema de la diversitat funcional posant de manifest que el problema no està en aquests cossos i aquestes ments, sinó en la mirada social sobre aquests cossos i aquestes ments.

Aquest any, des del servei hem continuat amb l'itinerari i s'ha iniciat el nou **Projecte Normal**, que consisteix en la creació d'un dispositiu mòbil de fabricació de pòsters que, instal·lats a diversos punts de la ciutat, **conviden a reflexionar sobre la diversitat funcional**. Amb els 300 cartells que s'han creat, està previst que es facin accions als instituts de la comarca i es generin cercles de conversa oberts per parlar del tema.

Diversitat cultural

En l'àmbit de la diversitat cultural s'ha continuat amb els projectes iniciats l'any anterior per tal de **reduir la discriminació racista i els seus efectes: la discriminació racista en l'accés a l'habitatge**, a través d'un procés que ha durat tot l'any i en el qual hem treballat conjuntament les persones racialitzades i diferents agents del territori, amb qui s'ha consensuat una diagnosi conjunta del tema i s'han pactat línies de treball que han de permetre millorar l'accés a l'habitatge de qualsevol col·lectiu de la ciutat. El procés ha estat liderat per l'Àrea d'Habitatge de l'Ajuntament d'Olot i guiat per la UdG.

Altres accions i programes:

Joves referents

Programa que es duu a terme a través del Centre d'Estudis Africans Interculturals en què un grup de 12 joves rebrà la formació durant el 2022 d'agents de sensibilització en diversitat, interculturalitat i prevenció de violències. Es tracta d'un projecte formatiu i vivencial que té com a objectiu fomentar la participació activa de persones joves afectades pel racisme o l'estigma d'origen en els àmbits de l'educació i la intervenció social, així com en altres àmbits on la diversitat encara és una assignatura pendent.

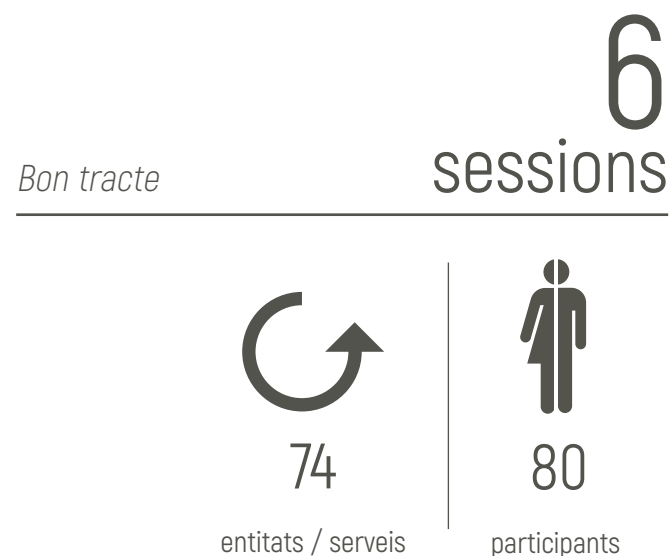

Altres:

- Reedició de la **Guía de recursos educatius i 78 dinàmiques** a centres educatius de la Garrotxa que arriba a 1.320 alumnes. Les dinàmiques que s'han ofert per a aquest curs escolar han estat de temàtiques diverses relacionades amb la inclusió, la diversitat afectiva sexual i de gènere, la resolució de conflictes i el bon tracte.

- Inici del treball de promoció del *Bon tracte* en l'educació no formal arran de la detecció de pràctiques de maltracte entre iguals en activitats de lleure.

Programa d'intervenció comunitària als barris i municipis

L'èxit de la gestió de la diversitat passa en gran mesura per establir relacions socials de qualitat entre persones diverses, i des del món social hi hem de poder influir per tenir una ciutat més amable, insistint en el disseny d'espais públics que promoguin les relacions i facilitant espais de trobada als barris, apostant per un model de casals de barri que possibiliti el contacte entre la ciutadania i que promogui les activitats conjuntes que posen una atenció especial a aquells barris que estan en una situació de desavantatge per garantir-hi punts de trobada i per facilitar la consolidació del teixit social.

L'essència d'aquest Programa d'intervenció comunitària als barris i als municipis de la Garrotxa és promoure les relacions socials en un territori des d'una mirada educativa i comunitària.

Barri de Sant Miquel-les Tries a Olot

Un dels pilars importants que permeten la transformació del barri és el Pla integral d'accions de millora (PIAM), un document que marca les principals accions de millora necessàries i que va sorgir d'un llarg procés participatiu amb la implicació de molts veïns i veïnes.

Les decisions sobre les properes passes del PIAM es prenen a través del Consell de Barri. El 2021 s'han fet:

D'altres projectes molt consolidats al barri són l'hort comunitari, que ha permès que 7 persones se'n responsabilitzessin durant l'any i ha permès també que, a més d'elles, veïns i veïnes es beneficiessin de la collita.

En relació amb el cosidor (espai pluricultural de debat i treball), hi han participat 30 dones i aquest any s'ha dedicat més a cuidar les relacions i conèixer serveis i activitats de la ciutat, cosa que ha permès que diferents professionals hi passessin.

Mieres

L'Ajuntament de Mieres encarrega al Consorci el projecte de dinamització comunitària. Aquest any s'han consolidat les activitats setmanals amb persones grans com una part molt important del projecte.

Aquest any, s'ha pogut mantenir el grup de joves més enllà del període estiuenc i entre 8 i 15 joves han participat setmanalment d'activitats diverses amb l'objectiu de crear consciència de grup, un repte que feia anys que perseguíem i que aquest any hem pogut fer realitat.

A més, hem pogut participar de 5 activitats (Dia de l'aigua, Dia de la dona, Marató de Tv3, Jocs de taula i Cinefòrum), que fomenten la relació entre diferents col·lectius del poble. En aquest sentit, nosaltres donem molt de pes al que passa entre les persones participants i la valoració n'és positiva.

Veïnatge i convivència

La gestió de la convivència i la promoció d'un bon veïnatge són dos reptes constants que han d'abordar tots els municipis. Els canvis constants de la societat actual i la duresa d'algunes situacions personals sovint no afavoreixen ni faciliten que aquests reptes esdevinguin realitat. Aquestes situacions són també una oportunitat per al treball social comunitari i per a la transformació de les relacions socials existents i fer que la ciutadania sigui la protagonista del canvi. El bon veïnatge és un repte permanent i el servei de veïnatge i convivència el treballa en tres eixos: la intervenció en casos de conflicte, la prevenció i la sensibilització.

Veïnatge i convivència és un servei adreçat a millorar les relacions entre el veïnat que està en situació de feblesa o deteriorament. També actua preventivament en aquells espais en els quals es detecten indicadors (alta mobilitat de veïns, estructura deficient, aglomeracions...) que fan pensar que poden aparèixer conflictes a llarg o mitjà termini.

El 2021 s'ha pogut recuperar la presencialitat com a essència del servei i s'han prioritzat les visites a les comunitats veïnals i la presència al carrer.

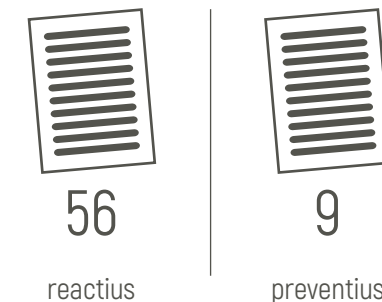
Al llarg de l'any, s'han fet 133 intervencions, 72 accions i s'ha intervingut en 4 municipis. Cal destacar que el temps mitjà de gestió dels casos presenta un increment important si el comparem amb l'any anterior, una dada que ens mostra que el servei durant el 2021 ha treballat en situacions de conflicte més complexes en les quals, en algunes ocasions, fins i tot esdevé crònic, però també és un indicador que s'han prioritzat conflictes on l'acompanyament i el procés esdevé cabdal.

La intervenció mostra unes dades molt per sobre de les de l'any 2020 (22) que ens mostra que el servei ha tornat a rebre el nombre de situacions de conflicte d'abans de la pandèmia.

Casos nous

de conflicte

65 intervencions

En l'eix de prevenció destaquem també la reactivació del Projecte Comunitats amb vida, i les 60 intervencions que s'han fet com a seguiment i accions per donar resposta a conflictes concrets dins les situacions conegudes.

Prevenció 3 comunitats veïns

Les problemàtiques que s'han treballat des del servei estan centrades totalment en les dificultats de relació i comunicació, i en problemes de sorolls o molèsties. Al mateix temps, s'ha de tenir en compte que s'han cronificat aquestes situacions i que creix el malestar de les persones.

Participació

Més enllà de promoure que cadascú sigui el motor de resolució de les pròpies necessitats, també és important potenciar la implicació de la ciutadania en els afers col·lectius. Fer-ho és una mostra de civisme, de preocupació pel bé comú i, en definitiva, de la voluntat de millora de les condicions de vida del conjunt de la població, més enllà dels interessos particulars.

El foment, l'estímul i la posada en marxa d'espais per a la participació social han de ser, també, una voluntat clara per part de l'Administració i que s'ha de concretar amb accions consensuades políticament i que es puguin fer possible.

Actualment estem col·laborant i treballant en quatre municipis de la comarca: Mieres, Olot, Montagut i Oix, i Riudaura, amb qui s'ha signat conveni.

En tots hi hem fet processos de pressupostos participatius, és a dir, processos de deliberació i debat ciutadà per definir una part del pressupost públic municipal en funció de les necessitats que les mateixes persones detecten i prioritzen.

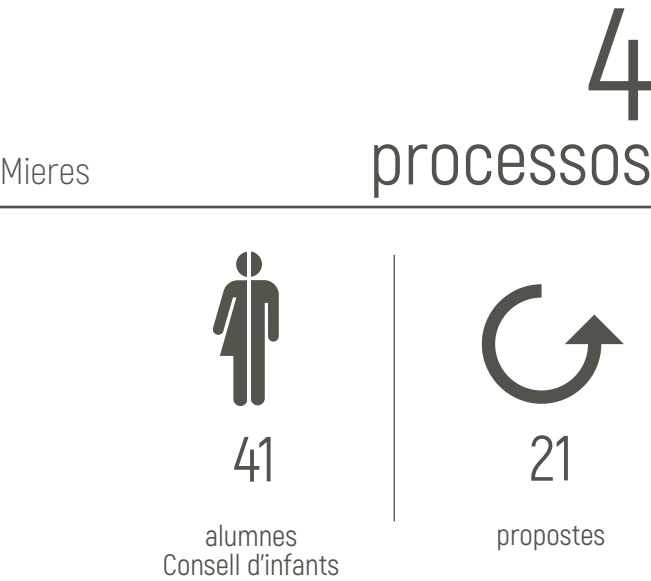
7
processos

13
entitats

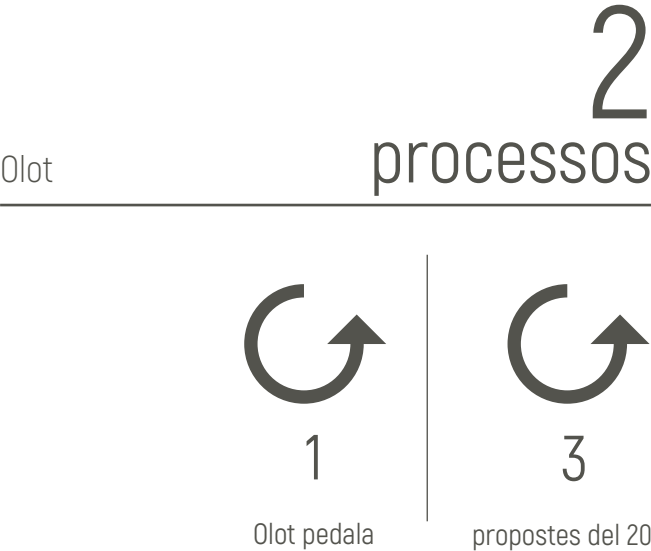
A Mieres, en total s'han dut a terme 4 processos, dels quals destaquem que la participació i els perfils diversos mostren la consolidació d'aquest tipus de processos al municipi.

A Montagut i Oix, aquest 2021 una part de la nostra tasca ha estat d'acompanyament a l'ajuntament pel que fa al co-neixement i consolidació al municipi del concepte i l'estruc-tura d'un procés participatiu i les seves diferents fases. En paral·lel, s'ha donat continuïtat al procés anterior a través de trobades veïnals temàtiques per tal de facilitar a presa de decisions, els acords i el consens en actuacions de millora amb el turisme com a eix de treball.

A Olot, aquest any s'han centrat en dos processos: Olot Peda-la (un procés per millorar la mobilitat amb bicicleta i vehicles de mobilitat personal a la ciutat) i el desenvolupament de les propostes sorgides dels pressupostos participatius 2020 de la zona nord. En concret, s'han acabat d'implementar 3 propostes i n'hi ha 2 més que acabaran de fer-se realitat aquesta primera meitat del 2022.

A Riudaura es continua el procés iniciat el 2018 amb l'inici dels pressupostos participatius, per tal de construir una cul-tura democràtica al poble que desperti l'interès de veïns i veïnes, potencii la confiança entre ells i l'Administració muni-cipal, i impulsi la participació de la ciutadania en la presa de decisions sobre una part del pressupost municipal.

Servei Integral de Suport a l'Associacionisme (SISA)

En suport a l'associacionisme de la comarca, s'han fet 61 atencions a entitats, un augment significatiu respecte del 2020 (41 entitats), però que encara no recupera les xifres prèvies a la pandèmia (118 l'any 2019).

Les temàtiques dels assessoraments i acompanyaments pels quals contacten amb el servei han estat, per aquest or-dre: gestió i finançament, posada en marxa, activitats, alian-ces i treball en xarxa, participació, comunicació i dissolució.

Complementàriament, el Punt de Voluntariat (espai de re-ferència per a persones que vulguin fer voluntariat i partici-par del teixit associatiu de la comarca) ha retornat a l'espai presencial, des d'on s'han atès 17 persones (un 50% menys respecte de l'any anterior). D'aquestes, 5 persones han aca-bat fent voluntariat i han sorgit 9 crides de voluntariat per part de les entitats, i s'ha aconseguit la reactivació del servei comunitari a les escoles d'ensenyament secundari amb una participació de 20 alumnes.

En relació amb les activitats de col·laboració ciutadana, s'han dut a terme 2 activitats de les 4 habituals: el Gran re-capte, amb una participació de 20 persones, i les Festes del Tura, en la qual hi han participat 5 persones.

61
entitats ateses

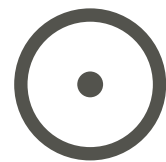
En l'àmbit de la comunicació, el 2021 la web d'entitats i volun-tariat estrena disseny i utilitat. Les novetats destacades són l'ordenació més intuïtiva de la informació i la incorporació d'una guia per a la creació i gestió d'una entitat.

De les actuacions portades a terme el 2021 en relació amb la participació ciutadana, destaquem: la **cessió d'equipaments a 28 entitats diferents** de la comarca i el suport econòmic de l'Ajuntament d'Olot a entitats, des d'on s'han destinat 82.000 euros a les 48 entitats que han presentat sol·licitud per al Programa de suport a entitats de caire social, veïnal i de cooperació. També s'ha fet una aportació directa al Fons Català de Cooperació al Desenvolupament, que ha permès de col·laborar activament en els projectes que s'hi desenvolupen: **Shababuna**, que sensibilitza el jovent marroquí sobre la percepció sovint idealitzada de la migració i ofereix informació sobre les oportunitats econòmiques i laborals a origen i les dificultats per les quals hauran de passar, i el Projecte **Dones migrades hondurenyes**: espais de relació, vincles i cura comunitària, que contribueix a la millora de la qualitat de vida d'aquestes dones, enforteix les seves capacitats, afavoreix el treball en xarxa i dona suport a les que exerceixen de cuidadores, posant èmfasi en la cura transfronterera.

Espais de coordinació i trobada entre entitats

Espais de coordinació
i trobada

45
entitats

En relació amb el treball en xarxa, destaquem:

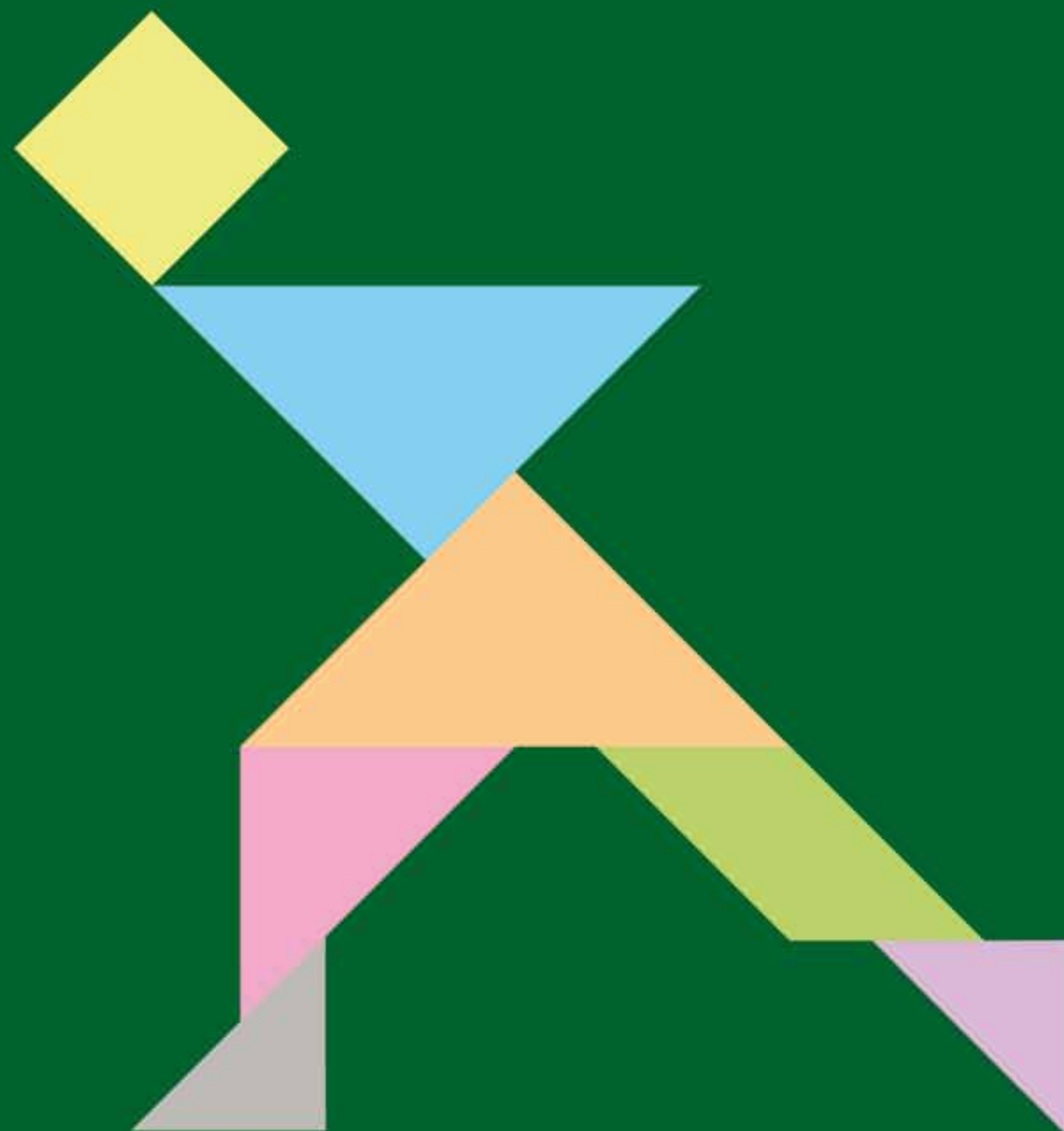
La Taula SISA d'Olot (òrgan de governança del servei) des de la qual es prenen decisions que afecten les associacions de la ciutat, des d'on va sorgir la trobada d'entitats amb la participació de 80 persones en representació de 50 entitats.

El Consell consultiu de la gent gran de la Garrotxa. Òrgan de participació de tots els casals i entitats de la comarca que depèn del Consell Comarcal. El 2021 s'han fet 4 plenaris en format telemàtic, amb la participació de 12 casals.

La Coordinadora d'entitats de diversitat funcional de la comarca de la Garrotxa, que acull un grup d'entitats de la comarca que treballen en l'àmbit de la discapacitat per intercanviar i compartir informacions i programar i desenvolupar activitats que sensibilitzin la població a l'entorn de temes de diversitat funcional. Durant el 2021 s'han fet 3 reunions, amb una assistència d'entre 4 i 5 associacions.

La Xarxa de Barris d'Olot, amb trobades entre totes les associacions veïnals de la ciutat i l'Ajuntament d'Olot. Aquest 2021 s'han fet 2 reunions, amb una mitjana de 25 persones. Totes han sigut telemàtiques i això ha anat molt bé en termes d'assistència, però ha dificultat el coneixement mutu i poder compartir experiències de les AV. Les trobades telemàtiques han trencat la línia més participativa que tenien les Xarxes de Barris del 2019, i tornen a ser informatives i amb poc debat per la dificultat de la virtualitat.

7

EL 2021 EN DEU PUNTS

1

LA CRISI SOCIAL DE LA COVID19

La crisi social i econòmica, generada per la Covid19, ha posat en evidència dèficits estructurals molt importants de drets socials i al mateix temps ha incrementat la situació de pobresa i les desigualtats a les persones més vulnerables.

2

CRONIFICACIÓ DE LA POBRESA

A més de l'augment de les famílies en situació de pobresa econòmica, derivada de la crisi actual es detecta una situació d'empitjorament i cronificació de la pobresa en un volum molt important de famílies que ja es trobaven en situació de fragilitat social.

3

PERSONES EN SITUACIÓ DE DEPENDÈNCIA

El sobreenvelliment de la població i la situació sociofamiliar i econòmica de persones grans continua siguent un dels motius principals de necessitat social de la nostra comarca agreujada en la crisi sanitària, per situacions de por, d'aïllament i de solitud no volguda.

4

AUGMENT DE LES NECESSITATS MATERIALS

I INSTRUMENTALS

Una de les principals causes que motiven l'atenció per necessitats instrumentals és la dificultat per obtenir prou ingressos per fer front a les despeses bàsiques, ja sigui per falta de feina o perquè les condicions laborals són molt precàries.

5

HABITATGE I POBRESA ENERGÈTICA

Les dificultats d'accés a un habitatge i l'alça dels preus en els subministraments ha fet augmentar les problemàtiques a l'entorn de les necessitats habitacionals.

6

JOVES MIGRATS SOLS

Els joves migrats que arriben essent menors d'edat, i que quan fan els 18 anys han d'abandonar els centres de protecció i els joves que arriben sols però amb edats molt prematures de 18-19 anys estan exposats a una situació de risc d'exclusió molt important.

7

DIVERSITAT

El reconeixement i el respecte a la diversitat és un dels reptes clau a les nostres societats, i a la nostra comarca també. Combatre les discriminacions en una situació social i econòmicament complexa com l'actual és essencial per evitar el creixement de la intolerància a la diferència.

8

AUGMENT DE LA BRETXA DIGITAL

La crisi sanitària i la necessitat, en algunes situacions, d'evitar el contacte físic, ha accelerat moltíssim el desenvolupament de les noves tecnologies i ha evidenciat la gran bretxa digital en l'accés i el seu ús, provocant unes grans desigualtats socials.

9

LES CURES

Millorar el benestar de les cuidadores i les seves situacions personals així com regular la seva situació administrativa i laboral són reptes actuals per afrontar les necessitats de la nostra societat i valorar la tasca de cures.

10

RELACIONS COMUNITÀRIES

Recuperació poc a poc de les relacions socials, veïnals, comunitàries, molt malmeses durant la situació de pandèmia.

